

2002

Z ŻYCIA Politechniki Śląskiej

wrzesień

FAKTY I LICZBY W KADENCJACH 1996-1999 i 1999-2002

CEREMONIAŁ AKADEMICKI W POLITECHNICE ŚLĄSKIEJ

KONKURS „MÓJ POMYSŁ NA BIZNES” ROZSTRZYGNIĘTY

nr 10 (119)

Rok akademicki
2001/2002

- 1 - berło JM Rektora, w zębatce herb miasta Gliwice;
- 2 - łańcuch JM Rektora Pol. Śl., w kołach godła 7 Wydziałów (4 w zębatkach i 3 tylko w kołach) w kolejności:
Wydział Mechaniczny
Wydział Inżynierii Środowiska (Sanitarnej)
Wydział Elektryczny
Wydział Chemiczny
Wydział Górnictwa i Geologii (Górnicy)
Wydział Budownictwa
Wydział Mechaniczny Energetyczny;
- 3 - łańcuch Prorektora ds. Organizacji i Rozwoju, w kołach i zębatkach godła 7 Wydziałów w kolejności jak w łańcuchu JM Rektora;
- 4 - łańcuch Prorektora ds. Nauki i Współpracy z Przemysłem, w zębatkach godła 7 Wydziałów w kolejności jak w łańcuchu JM Rektora;
- 5 - łańcuch Prorektora ds. Dydaktyki, w zębatkach godła 7 Wydziałów w kolejności jak w łańcuchu JM Rektora;
- 6 - łańcuch Prorektora (w czasach gdy Politechnika miała 4 Prorektorów (nieużywany)), w zębatkach godła 7 Wydziałów w kolejności jak w łańcuchu JM Rektora;

Na pierwszej stronie okładki: berło, łańcuch i pelerynka z gronostajów Rektorów Politechniki Śląskiej od 1956 r.

● Relacja z posiedzenia Senatu	3
● Nowi przedstawiciele studentów w Senacie	7
● Kronika Rektorska	7
● Stopnie naukowe	8
● Zarządzenia JM Rektora i współpraca z zagranicą	8
● Z życia CKI	11
● "Mój pomysł na biznes" - konkurs rozstrzygnięty	11
● Działanie Polskiego Komitetu Monitoringu IGIP	12
● Ceremoniał akademicki w Politechnice Śląskiej	14
● Fakty i liczby w kadencjach 1996-1999 i 1999-2002	20
● Z prac KBN	25
● Z notatnika Przewodniczącego RG SzW	27
● Kursy z języka francuskiego	28
● Rowerem na Mont Blanc	28
● Informacje różne	29
● Sport	30
● Kronika żałobna	33
● Od redakcji	34

■ I zwyczajne posiedzenie Senatu w kadencji 2002-2005 odbyło się 23 września br. W porządku obrad: zaopiniowanie wniosku Politechniki Koszalińskiej w sprawie nadania tytułu doktora honoris causa profesorowi Janowi Kaczmarkowi, podjęcie uchwały w sprawie powołania recenzenta do zaopiniowania wniosku Uniwersytetu Zielonogórskiego dotyczącego nadania tytułu doktora honoris causa profesorowi Tadeuszowi Kaczorkowi, powołanie Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów i Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej, powołanie Komisji Senackich, informacja o naborze kandydatów na I rok studiów na rok ak. 2002/2003 oraz sprawy bieżące i wolne wnioski.

W posiedzeniu Senatu uczestniczyło 47 członków i 6 zaproszonych gości. W związku z powołaniem 12. wydziału w Politechnice Śląskiej - Wydziału Transportu - oraz możliwością uczestniczenia w pracach Senatu przedstawiciele doktorantów, liczba członków Senatu wzrosła w nowej kadencji do 56 osób.

■ JM Rektor prof. W. ZIELIŃSKI, witając zebranych na pierwszym zwyczajnym posiedzeniu Senatu w nowej kadencji, przypomniał jakie są zadania statutowe Senatu oraz omówił sprawy organizacyjne dotyczące posiedzeń Senatu. W swoim wystąpieniu JM Rektor powiedział m.in. *"Życzymy sobie i całej społeczności akademickiej naszej Uczelni sprzyjającej i odpowiedzialnej atmosfery obrad, kierowania się interesem całej Uczelni, a nie tylko interesami określonych grup. Dbajmy o stworzenie odpowiednich warunków do studiowania i pracy w atmosferze wzajemnego zrozumienia i życzliwości"*. W opinii JM Rektora należy mieć świadomość, że rozpoczynający się rok akademicki, a może i cała kadencja, będą trudne z uwagi na trudności finansowe. Problemy te - powiedział JM Rektor - nie powinny jednak przysłaniać dbałości o właściwą, na wysokim poziomie jakość nauczania i wysoki poziom badań naukowych, bez których trudno sobie wyobrazić nowoczesną dydaktykę. Rektor wyraził przekonanie, że zadaniom tym obecne kierownictwo Uczelni wraz z Senatem sprosta i Politechnika Śląska będzie nadal postrzegana jako jedna z czołowych uczelni w Polsce.

■ Następnie, przystępując do porządku obrad, JM Rektor poinformował zebranych, że na posiedzeniu Senatu w lipcu br. Senat poprzedniej kadencji podjął uchwałę, powierzając obowiąz-

ki recenzenta wniosku Politechniki Koszalińskiej w sprawie nadania tytułu doktora honoris causa prof. dr. hab. inż. Janowi KACZMARKOWI - profesorowi Janowi KOSMOŁOWI.

Prof. J. Kosmol odczytał swoją 6-stronicową opinię, którą zakończył następującym stwierdzeniem: *"Wyszczególnione w dużym skrócie znaczące i niepodważalne osiągnięcia naukowe prof. Jana Kaczmarka, Jego niepodważalny autorytet i prestiż naukowy w skali światowej pozwalają mi na jednoznaczne zasugerowanie poparcia przez Senat Politechniki Śląskiej wniosku Politechniki Koszalińskiej o nadanie tytułu doktora honoris causa wybitnemu przedstawicielowi polskiej społeczności naukowej.*

Prof. Jan Kaczmarek jest wybitnym uczonym, twórcą szkół naukowych o randze światowej oraz wychowawcą licznej kadry naukowej. Jego osiągnięcia naukowe w pełni uzasadniają wyróżnienie Go godnością doktora honoris causa Politechniki Koszalińskiej".

Z opinii dowiadujemy się m.in., że prof. J. Kaczmarek należy do najwybitniejszych przedstawicieli nauki polskiej i do twórców polskiej szkoły obróbki skrawaniem, ściernej i erozyjnej. Pierwszy Jego okres działalności (1946-68) związany był z pobytem i pracą w uczelniach i ośrodkach badawczo-rozwojowych Krakowa. Drugi okres (od 1968 r.) związany był z niezwykle aktywnym życiem zawodowym w Warszawie. Jest to okres pełnienia wielu prestiżowych i odpowiedzialnych stanowisk na szczeblu państwowym: przewodniczący Państwowego Komitetu Nauki i Techniki (od 1969 r.), minister Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki oraz sekretarz naukowy PAN (od 1972 r.). Po zakończeniu działalności w urzędach państwowych (1978 r.) profesor powraca do swojej podstawowej działalności, tj. działalności naukowo-badawczej, a następnie (od 1981 r.) zostaje kierownikiem Zakładu Układów Mechanicznych IPPT PAN w Warszawie. Jest członkiem PAN i Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie oraz honorowym członkiem Polskiej Akademii Inżynierskiej. Autor 14 książek naukowych, ponad 230 prac naukowo-badawczych, 11 patentów, szeregu wdrożonych projektów. Wypromował 29 doktorów nauk technicznych, z których 8 zostało dotychczas profesorami. Jest doktorem honoris causa 3 wyższych uczelni (Uniwersytet w Chemnitz - Niemcy, Uniwersytet im. Baumana w Moskwie, Politechnika Poznańska) i członkiem wielu prestiżowych organizacji naukowych.

W dyskusji wniosek poparł prof. L. DOBRZAŃSKI. Senat jednomyślnie podjął uchwa-

łę (nr I/1/2001/2002), opiniującą pozytywnie wniosek Politechniki Koszalińskiej dotyczący nadania tytułu doktora honoris causa prof. dr. hab. inż. Janowi Kaczmarkowi.

■ JM Rektor, w porozumieniu z Dziekanem Wydziału Automatyki, Elektroniki i Informatyki, zaproponował powołać na recenzenta wniosku Uniwersytetu Zielonogórskiego w sprawie nadania tytułu doktora honoris causa prof. dr. hab. inż. Tadeuszowi KACZORKOWI - prof. Jerzego KLAMKĘ.

Uchwałę podjęto 44 głosami przy 2 głosach nieważnych.

■ W następnym punkcie Senat powołał:

• **Komisję Dyscyplinarną dla Studentów Politechniki Śląskiej oraz**

• **Odwoławczą Komisję Dyscyplinarną dla Studentów Politechniki Śląskiej.**

Zgodnie z par. 97 Statutu Politechniki Śląskiej Komisje te powoływane są przez Senat na wniosek Rektora na okres kadencji organów Uczelni. Członkowie Komisji będący studentami powoływani są na okres kadencji Samorządu Studenckiego. Komisje wybrano w następujących składach:

• **Komisja Dyscyplinarna dla Studentów Politechniki Śląskiej**

dr hab. inż. Mirosław GIBAS prof. nzw. w Pol. Śl. (RCh)

dr hab. inż. Eugeniusz KAŁUŻA prof. nzw. w Pol. Śl. (RE)

dr inż. arch. Katarzyna LOCHER-KSIĄŻEK (RAR)

dr inż. Zygmunt STACHURSKI (RMT)

dr inż. Stanisław ŚWITALSKI (RAu)

przedstawiciele Samorządu Studenckiego (na kadencję 2002-2003):

Arkadiusz GAWEL (RG)

Tomasz KRUSZEWSKI (RMT)

Krzysztof MARSZAŁEK (RG)

Daniel MLICKI (RIE)

Agnieszka PASIERBIŃSKA (RMF)

• **Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna dla Studentów Politechniki Śląskiej**

dr hab. inż. Dagmara TEJSZERSKA prof. nzw. w Pol. Śl. (RMT)

dr hab. inż. Marek SITARZ prof. nzw. w Pol. Śl. (RT)

dr inż. Piotr KOŁODZIEJCZYK (RG)

dr inż. Roman MIKSIEWICZ (RE)

dr Mieczysław ROCZNIK (RMF)

przedstawiciele Samorządu Studenckiego (na kadencję 2002-2003):

Tomasz KAUCH (RMT)

Jacek PAWLUK (RMT)
 Paweł PIEKARCZYK (RG)
 Michał PŁONKA (RE)
 Łukasz OLECHOWSKI (CKI)

■ JM Rektor zaproponował następnie składy pięciu Komisji Senackich, wnosząc jednocześnie, aby przewodniczącymi poszczególnych Komisji byli odpowiedni Prorektorzy. Przed głosowaniem prof. L. DOBRZAŃSKI zgłosił dodatkowego kandydata do Senackiej Komisji ds. Dydaktyki (kandydatem tym był dr inż. Adam Zarychta, wieloletni profesor w Portugalii) oraz wnioskował poszerzenie składu Senackiej Komisji ds. Dydaktyki i Senackiej Komisji Statutowej o przedstawicieli doktorantów. Pierwszy z wniosków JM Rektor zaakceptował, natomiast drugi uznał za nieuzasadniony. Ponadto w dyskusji dotyczącej składów Komisji wypowiedzieli się: prof. St. MAJEWSKI, prof. N. JUZWA, dr B. PALUCHIEWICZ i prof. J. ZAWADIAK. W wyniku tajnego głosowania Senat powołał niżej wymienione Komisje w następujących składach:

• **Senacka Komisja ds. Dydaktyki**

Przewodniczący:

prof. dr hab. inż. Ryszard K. WILK (RD)

Członkowie:

dr hab. inż. Jan NADZIAKIEWICZ prof. nzw. w Pol. Śl. (RIE)

dr hab. inż. Radosław GRZYMKOWSKI prof. nzw. w Pol. Śl. (RMF)

dr hab. inż. Anna BŁACH (RJM4)

dr inż. Ryszard KLISZCZEWICZ (RB)

dr inż. Jacek SPAŁEK (RG)

dr inż. Bogusław ŁAZARZ (RT)

dr inż. Adam ZARYCHTA (RMT)

Łukasz BRYŁA - przedstawiciel Samorządu Studenckiego (na kadencję 2002-2003)

W posiedzeniach uczestniczą z głosem doradczym:

dr inż. Jacek MAJEWSKI - przedstawiciel ZNP
 mgr inż. Andrzej KANIA - przedstawiciel NSZZ "Solidarność"

• **Senacka Komisja ds. Godności Honorowych**

Przewodniczący:

prof. dr hab. inż. Wojciech CHOLEWA (RO)

Członkowie:

prof. dr hab. inż. Jerzy FRĄCZEK (RAu)

prof. dr hab. inż. Eugeniusz ŚWITOŃSKI (RMT)

prof. dr hab. inż. Jerzy DZIUBIŃSKI (RT)

W posiedzeniach uczestniczą z głosem doradczym:

prof. dr inż. Józef GAWROŃSKI - przedstawiciel ZNP

prof. dr hab. inż. Krzysztof KLUSZCZYŃSKI - przedstawiciel NSZZ "Solidarność"

• **Senacka Komisja ds. Kadry Naukowej**
 Przewodniczący: prof. dr hab. inż. Marian DO-LIPSKI (RN)

Członkowie:

prof. dr hab. inż. Jerzy DZIUBIŃSKI (RT)

prof. dr hab. inż. Jerzy FRĄCZEK (RAu)

prof. dr hab. inż. Tadeusz GLINKA (RE)

prof. dr hab. inż. Jan KAŻMIERCZAK (ROZ)

prof. dr hab. inż. Czesław SAJDAK (RM)

prof. dr hab. inż. Eugeniusz ŚWITOŃSKI (RMT)

W posiedzeniach Komisji uczestniczy z głosem stanowiącym Dziekan tego Wydziału, którego sprawa jest przedmiotem obrad.

W posiedzeniach Komisji z głosem doradczym uczestniczą:

dr Bożena PALUCHIEWICZ - przedstawiciel ZNP

prof. dr hab. inż. Andrzej ŚWIERNIAK - przedstawiciel NSZZ "Solidarność"

• **Senacka Komisja ds. Budżetu i Finansów**
 Przewodniczący:

prof. dr hab. inż. Wojciech CHOLEWA (RO)

Członkowie:

prof. dr hab. inż. arch. Nina JUZWA (RAR)

dr hab. inż. Jerzy RUTKOWSKI prof. nzw. w Pol. Śl. (RAu)

dr hab. inż. Stanisław MAJEWSKI prof. nzw. w Pol. Śl. (RB)

prof. dr hab. inż. Jerzy SUWIŃSKI (RCh)

dr hab. inż. Bogusław GRZESIK

prof. nzw. w Pol. Śl. (RE)

dr hab. inż. Krystian PROBIERZ prof. nzw. w Pol. Śl. (RG)

prof. dr hab. inż. Michał BODZEK (RIE)

dr hab. Stanisław KOCHOWSKI (RMF)

prof. dr hab. inż. Leszek DOBRZAŃSKI (RMT)

dr hab. inż. Leszek BŁACHA (RM)

prof. dr hab. inż. Andrzej WILK (RT)

prof. dr hab. inż. Andrzej KARBOWNIK (ROZ)

mgr inż. Wojciech WYDRYCHIEWICZ (RA)

W posiedzeniach uczestniczą z głosem doradczym:

dr inż. Andrzej NARÓG - przedstawiciel ZNP

dr inż. Wojciech PILLICH - przedstawiciel NSZZ "Solidarność"

• **Senacka Komisja Statutowa**

Przewodniczący:

prof. dr hab. inż. Wojciech CHOLEWA (RO)

Członkowie:

dr hab. inż. Jan ZAWADIAK prof. nzw. w Pol. Śl. (RCh)

prof. dr hab. inż. Tadeusz GLINKA (RE)

dr hab. inż. Radosław GRZYMKOWSKI

prof. nzw. w Pol. Śl. (RMF)

prof. dr hab. inż. Czesław SAJDAK (RM)
mgr inż. Piotr SAKIEWICZ (RMT)
mgr inż. Ewa MIANOWSKA (AO)
Tomasz KRUSZEWSKI - przedstawiciel Samorządu Studenckiego (na kadencję 2002-2003)
W posiedzeniach uczestniczą z głosem doradczym:

dr inż. Wiesława SPECJAŁ - przedstawiciel ZNP
dr inż. Józef MENDEC - przedstawiciel NSZZ "Solidarność"

■ **Prorektor ds. Dydaktyki prof. Ryszard K. WILK poinformował Senat o przebiegu naboru kandydatów na I rok studiów** (zebraniem przedstawiono szczegółowe dane na piśmie). Z informacji wynika, że większość wydziałów przeprowadziła rekrutację w dwóch terminach: w lipcu i we wrześniu. Na studia dzienne zgłosiło się w sumie 11 946 kandydatów na planowany limit miejsc 8 060. Przyjęto 8 127 kandydatów, jednak po rezygnacjach pozostało (na dzień 23.09.br.) 6 817. W porównaniu z rokiem ubiegłym przyjęto ostatecznie zaledwie o 40 osób więcej. Należy jednak zauważyć, że w roku bieżącym poszerzona była oferta zamiejscowa o nowe kierunki studiów: Sosnowiec - Elektronika i Telekomunikacja (RAu), Tychy - Zarządzanie i Inżynieria Produkcji (RM), Bytom - Transport (RT) oraz na Wydziale Chemicznym - makrokierunek Technologia i Inżynieria Chemiczna.

Na studiach wieczorowych proponowany limit miejsc wynosił 3 725. Zgłosiło się 2 482 kandydatów, a ostatecznie po rezygnacjach przyjęto 2 324. Liczba przyjętych osób na te studia jest porównywalna z liczbą ubiegłoroczną.

Według stanu na dzień 23 września w Politechnice Śląskiej studiuje:

- na studiach dziennych 24 137 osób,
- na studiach wieczorowych 9 050 osób.

Łącznie na 12 wydziałach w ramach 30 kierunków studiów studiuje 33 187 osób.

W uzupełnieniu JM Rektor dodał, że liczba studentów po zakończeniu obron prac dyplomowych, a więc na koniec grudnia br. zmaleje do ok. 30 000.

O atrakcyjności poszczególnych kierunków studiów w świetle przedstawionych szczegółowych danych liczbowych dyskutowali: prof. St. MAJEWSKI, prof. J. ZAWADIAK, prof. W. ZIELIŃSKI i prof. N. JUZWA.

■ **W sprawach bieżących i wolnych wnioskach** Prorektor ds. Organizacji i Rozwoju prof. Wojciech CHOLEWA przedstawił informację ze spotkania z Panią Minister K. ŁYBAC-

KA. Podczas spotkania omawiano szczegółowo zmiany w aktach prawnych warunkujące działalność wyższych uczelni. W szczególności zwrócono uwagę na zmiany, które wynikają z nowych zapisów "Ustawy o szkolnictwie wyższym". Pani Minister poinformowała również, że w najbliższym czasie pod obrady Komisji Sejmowych trafią zmodyfikowany projekt "Ustawy o tytule i stopniach naukowych". Jedną z najważniejszych zmian w tym projekcie jest wprowadzenie tytułów doktora sztuki, doktora habilitowanego sztuki i profesora sztuki. Nowością jest również propozycja wprowadzenia promotora zagranicznego, który występowałby wraz z krajowym profesorem jako opiekun doktoranta. Przyjęto również, że przy ubieganiu się o tytuł naukowy profesora obowiązywać ma zasada oceny całokształtu dorobku naukowego, a nie tylko dorobku po habilitacji. W projektach ustaw nie zaproponowano zmiany statusu doktoranta. Rozważane jest jednak przyznanie doktorantom pełnych praw studenckich. Pani Minister poinformowała ponadto, że w ustawie budżetowej na 2003 r. przyjęto wzrost środków dla MENiS do 102,4% w porównaniu z rokiem bieżącym. Dużo uwagi poświęcono algorytmowi rozdziału środków budżetowych dla poszczególnych uczelni. Pani Minister podtrzymała stanowisko, że obecny algorytm nie spełnia swojej roli i rozdział środków na przyszły rok nastąpi według bliżej (na razie) nie sprecyzowanych reguł lub według nowego algorytmu. Duża liczba rektorów opowiada się za opracowaniem nowego algorytmu, który miałby pomijać liczbę studentów. Pani Minister poinformowała również, że w przyszłym roku w uczelniach wyższych pojawi się nowy przedmiot - "Przysposobienie obronne", który umożliwi młodzieży studiującej odbycie służby wojskowej w czasie studiów. Podczas spotkania omawiano także szczegółowo działania Państwowej Komisji Akredytacyjnej oraz sprawy związane z bilansowaniem stanu kadr naukowych i podwyżką płac w szkolnictwie wyższym (nie później niż 1 września 2003 r.).

W dyskusji na temat omawianych przez Prorektora spraw wypowiedzieli się: prof. J. FRAŃCZEK, prof. W. ZIELIŃSKI, prof. J. ZAWADIAK, dr inż. T. GIZA.

Na zakończenie obrad Prorektorzy prof. R. WILK i prof. W. CHOLEWA zaprosili wybranych członków na posiedzenia Komisji Senackich.

(m)

NOWI PRZEDSTAWICIELE STUDENTÓW W SENACIE POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ

Ten rok akademicki przynosi dla naszej Uczelni bardzo wiele zmian. Poza zmianami władz Uczelni, i to na każdym poziomie poczynając od rektora, prorektorów do dziekanów i prodziekanów. W czerwcu zmieniły się również władze w Samorządzie Studenckim naszej Uczelni. Stanowisko przewodniczącego - o czym już pisaliśmy w poprzednim numerze - objął Łukasz Bryła. Nie udało się jednak dokończyć procesu wyborczego. W środę, 18 września br. powtórnie zostało zwołane posiedzenie RDS, aby wybrać swoich przedstawicieli do Senatu Politechniki Śląskiej. W bieżącym roku akademickim studentów będą reprezentowały następujące osoby: **Łukasz Bryła, Joanna Pelka, Daniel Mlicki, Łukasz Kwaśniewski, Wojciech Olearczyk, Sławomir Gibas.**

Wrzesień to jednak chyba nie najlepszy termin na takie spotkania. W tym czasie większość studentów myśli o zdawaniu ostatnich egzaminów i zaliczeń, a w Gliwicach przebywa zaledwie kilka dni. Dlatego 18 września znaczna część członków RDS musiała specjalnie przyjechać do Gliwic niejednokrotnie kilkaset kilometrów. Dlatego też nie dziwi, że nie udało się zebrać quorum w tym dniu na posiedzeniu. Decyzja więc o wybraniu studenckich przedstawicieli do Senatu spadła na UZSS, który w okresach pomiędzy posiedzeniami zwyczajnymi RDS ma prawo podejmowania takich decyzji. Trzeba jednak przyznać, iż o wiele lepiej było by, gdyby te osoby zostały wybrane przez 45 osobowy skład przedstawicieli studentów, a nie jak stało się tym razem. W przyszłym roku warto by więc znacznie wcześniej zabrać się za organizowanie wyborów, aby jeszcze w czerwcu można było zdążyć na czas z wyborem przedstawicieli do Senatu oraz komisji.

Sławomir Gibas

KRONIKA REKTORSKA

■ W dniu 3 września br. JM Rektor W. ZIELIŃSKI uczestniczył w otwarciu w Bielsku-Białej laboratorium badawczo-rozwojowego Fiat Avio Polska działającego w obszarze kosmiczno-lotniczym. W laboratorium pracuje aktual-

nie 50 polskich konstruktorów, w tym absolwenci Politechniki Śląskiej.

Fiat Avio Polska ma szerokie plany rozwojowe i zaprasza do współpracy czołowe uczelnie polskie w dziedzinie silników lotniczych i przekładni.

■ W dniu 5 września br. w Muzeum Historii Katowic została zorganizowana wystawa rysunków studentów Wydziału Architektury "Kościoły Katowic w rysunkach". Wystawa uświetniła obchody 100-lecia o.o. Franciszkanów w Panewnikach i 10. rocznicę utworzenia metropolii katowickiej. Otwarcie wystawy zaszczylicili swoją obecnością Ksiądz Arcybiskup Damian Zimoń oraz prezydent miasta Katowice Piotr Uszok. Ze strony Uczelni, poza organizatorami pod kierunkiem prof. S. Słodowego, wzięli udział Rektor B. POCHOPIEŃ, Rektor W. ZIELIŃSKI i Prorektor ds. Dydaktyki Ryszard K. WILK.

■ Prof. Marian DOLIPSKI - Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Przemysłem, prof. Remigiusz SOSNOWSKI - Prorektor ds. Nauki w kadencjach 1996-2002 i prof. Jan STACHOWICZ wzięli udział w posiedzeniu Komitetu Sterującego Regionalnej Strategii Innowacji, które odbyło się w dniu 5 września br. w budynku Górnośląskiej Agencji Rozwoju w Katowicach. Obrady prowadził Marszałek Województwa Śląskiego dr Jan Olbrycht.

■ W dniu 10 września br. na 8 wydziałach w Politechnice Śląskiej odbył się dodatkowy egzamin wstępny na studia dzienne. W wyniku tego egzaminu przyjęto dodatkowo 857 osób.

■ W dniu 11 września br. rozpoczął obrady I Kongres Onkologii Polskiej organizowany przez Instytut Onkologii w Gliwicach. W uroczystości otwarcia wzięli udział Rektor B. POCHOPIEŃ i Rektor W. ZIELIŃSKI jako członkowie Komitetu Honorowego Kongresu.

■ W dniu 12 września br. w Urzędzie Marszałkowskim w Katowicach odbyło się spotkanie Pani Elżbiety Bienkowskiej - Dyrektora Wydziału Funduszy Europejskich z prof. Marianem DOLIPSKIM - Prorektorem ds. Nauki i Współpracy z Przemysłem na temat możliwości absorpcji funduszy strukturalnych Komisji Europejskiej przez Politechnikę Śląską.

■ W dniu 14 września br. odbyło się spotkanie absolwentów studiów architektonicznych w Politechnice Śląskiej, w 25-lecie utworzenia Wydziału Architektury w naszej Uczelni. Organizatorem zjazdu był p. prof. T. Pfützner. W zjeździe uczestniczyli absolwenci również, a może przede wszystkim, starszych roczników, którzy studia architektoniczne kończyli jeszcze

wtedy, gdy kierunek Architektura i Urbanistyka znajdował się na Wydziale Budownictwa. W spotkaniu uczestniczyli Rektorzy B. POCHOPIEŃ i W. ZIELIŃSKI.

■ W dniu 14 września br. Rektor W. ZIELIŃSKI uczestniczył w obchodach 80-lecia Biblioteki Śląskiej w Katowicach.

■ W dniu 19 września br. w sali Senatu Politechniki Śląskiej prof. Marian DOLIPSKI - Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Przemysłem dokonał uroczystego wręczenia dyplomów laureatom konkursu "Mój pomysł na biznes" zorganizowanego przez Politechnikę Śląską i Górnośląskie Zakłady Elektroenergetyczne S.A. Uroczystość zorganizowali: dr inż. Jerzy Barglik - Pełnomocnik Rektora ds. Współpracy z Przemysłem i Transferu Technologii w latach 1999-2002 i mgr inż. Barbara Ryszka - Kierownik Działu Promocji Rozwoju Regionu Górnośląskiego Zakładu Elektroenergetycznego S.A.

■ W dniu 22 września br. w Centrum Kultury w Bytomiu odbyła się uroczystość wręczenia "Medalu Miasta Bytomia". Laureatem wyróżnionym Medalem była także Politechnika Śląska. Medal w imieniu Uczelni odebrali Rektorzy B. POCHOPIEŃ i W. ZIELIŃSKI.

■ W dniu 24 września br. Prorektor ds. Dydaktyki Ryszard K. WILK uczestniczył w obradach Komisji Akredytacyjnej Uczelni Technicznych w Akademii Górniczo-Hutniczej. W czasie obrad dyskutowano nad warunkami akredytacyjnymi kierunków studiów: Inżynieria Materiałowa i Włókiennictwo.

■ W dniu 24 września br. odbyło się w Internationales Hochschulinstitut w Zittau robocze spotkanie z Ministrem Kultury Saksonii dotyczące przyszłości i kierunków działania Uniwersytetu. W spotkaniu uczestniczyli rektorzy uczelni partnerskich oraz dyrekcja Uniwersytetu. Politechnikę Śląską reprezentowali Rektor W. ZIELIŃSKI oraz prof. W. WINKLER, który jako Rektor w kadencjach 1990-1996 był sygnatariuszem porozumienia powołującego IHI. Na spotkaniu wytyczono kierunki działania IHI w najbliższych latach.

■ W dniu 27 września br. w Miejskim Domu Kultury w Chorzowie odbyła się uroczystość 130-lecia Huty Batory. Na zaproszenie Prezesa Zarządu Huty Batory mgr. inż. Marka Misiekiewicza w uroczystości wzięli udział prof. Marian DOLIPSKI - Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Przemysłem, prof. Franciszek GROSMAN - kierownik Katedry Mechaniki i Technologii Przeróbki Plastycznej i prof. Marek

HETMAŃCZYK - kierownik Katedry Nauki o Materiałach.

■ Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Przemysłem - prof. Marian DOLIPSKI wziął udział w uroczystej Inauguracji Roku Akademickiego 2002/2003 w Akademii Ekonomicznej w Katowicach, która odbyła się 30 września br.

STOPNIE NAUKOWE

■ Doktoraty

Stopień doktora nauk technicznych uzyskali:

- **dr inż. Wojciech OLIVA**
(ur. 15.03.1967 r. w Rudzie Śląskiej) z Instytutu Elektroniki Pol. Śl.; temat pracy doktorskiej - "Wykorzystanie podpróbkiowania do odtwarzania widma i przebiegów czasowych sygnałów", promotor - dr hab. inż. Leon Lašek prof. nzw. w Pol. Śl., RAu - 17.09.2002 r.
- **dr inż. Adam SALAMON**
(ur. 23.03.1973 r. w Knurowie) z Katedry Budowy Maszyn Pol. Śl.; temat pracy doktorskiej - "Wpływ wybranych cech konstrukcyjnych frezów ślimakowych składanych na dokładność frezowania wykańczającego uzębień", promotor - prof. dr hab. inż. Jan Kosmol, RMT - 25.09.2002 r.
- **dr inż. Aleksander NAWRAT**
(ur. 08.07.1970 r. w Zabrze) z Instytutu Matematyki Pol. Śl.; temat pracy doktorskiej - "Identyfikacja parametrów termicznych i eksploatacyjnych w procesie ciągłego odlewania metali", promotor - dr hab. inż. Janusz Skorek prof. nzw. w Pol. Śl., RIE - 27.09.2002 r.,
z wyróżnieniem

Gratulacje

ORGANIZACJA

We wrześniu 2002 roku ukazały się następujące wewnętrzne akty normatywne Rektora Politechniki Śląskiej:

■ Zarządzenia

- Nr 33/01/02 z dnia 2 września w sprawie wprowadzenia Regulaminu Mieszkańca Domu Studenckiego Politechniki Śląskiej
- Nr 34/01/02 z dnia 2 września w sprawie ustalenia podległości służbowej jednostek organizacyjnych oraz komórek administracyjnych Politechniki Śląskiej

- Nr 35/01/02 z dnia 2 września w sprawie udzielania pełnomocnictw do dokonywania czynności prawnych w imieniu Politechniki Śląskiej
- Nr 36/01/02 z dnia 2 września w sprawie zasad dostępu i korzystania z komputerowego systemu "Centralna Informacja Finansowa Wydziałów"
- Nr 37/01/02 z dnia 3 września w sprawie wprowadzenia zmiany w strukturze organizacyjnej Wydziału Matematyczno-Fizycznego
- Nr 38/01/02 z dnia 16 września w sprawie powołania Rektorskiej Komisji ds. Nagród dla Nauczycieli Akademickich
- Nr 39/01/02 z dnia 16 września w sprawie powołania Rektorskiej Komisji ds. Badań Własnych
- Nr 40/01/02 z dnia 20 września w sprawie powołania Rady Programowej Centrum Komputerowego Politechniki Śląskiej
- Nr 41/01/02 z dnia 20 września w sprawie powołania Rady Centrum Kształcenia Inżynierów
- Nr 42/01/02 z dnia 23 września w sprawie korzystania z usług telekomunikacyjnych
- Nr 43/01/02 z dnia 23 września w sprawie powołania Rektorskiej Komisji ds. Odznaczeń
- Nr 44/01/02 z dnia 30 września w sprawie zmian w obowiązujących aktach prawnych
- Nr 45/01/02 z dnia 30 września w sprawie odwołania komisji
- Nr 46/01/02 z dnia 30 września zmieniające zarządzenie w sprawie powołania Rady Naukowej Centrum Inżynierii Biomedycznej

■ Pisma okólne

- Nr 25/01/02 z dnia 2 września w sprawie powołania na okres kadencji 2002-2005 Rzeczników Dyscyplinarnych dla Nauczycieli Akademickich
- Nr 26/01/02 z dnia 4 września w sprawie odpłatności za miejsce, pokój lub segment w Domach Asystenta Politechniki Śląskiej od 1 października 2002 roku
- Nr 27/01/02 z dnia 9 września w sprawie powołania Rzeczników Dyscyplinarnych dla Studentów Politechniki Śląskiej na okres kadencji 2002-2005
- Nr 28/01/02 z dnia 23 września informujące o powołaniu Pełnomocników Rektora
- Nr 29/01/02 z dnia 23 września informujące o powołaniu Komisji Senackich
- Nr 30/01/02 z dnia 30 września w sprawie powołania Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów oraz Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

■ Wizyta dyrektora UICEE prof. Zenona Pudłowskiego na Politechnice Śląskiej

W dniu 12 września 2002 r. gościem Politechniki Śląskiej był dyrektor UNESCO International Centre for Engineering Education (UICEE) prof. Zenon Pudłowski.

Wizytę rozpoczęło spotkanie z Rektorem prof. Wojciechem Zielińskim oraz Prorektorami: prof. Marianem Dolipskim, prof. Wojciechem Cholewą i prof. Ryszardem Wilkiem, a uczestniczyli w nim ponadto: b.Rektor prof. Bolesław Pochopień i b.Prorektor prof. Remigiusz Sosnowski oraz dyrektor Centrum Edukacji w Mechatronice prof. Krzysztof Kluszczyński.

Miłym akcentem inauguracyjnym spotkanie było wręczenie prof. Bolesławowi Pochopieniowi Srebrnej Honorowej Odznaki (Silver Badge of Honour) UICEE. Po tej uroczystości dyskusję nad możliwymi formami współpracy pomiędzy Politechniką Śląską i UICEE rozpoczął i poprowadził Rektor prof. Wojciech Zieliński. Podkreślił on znaczenie i rosnącą rolę kontaktów i współpracy międzynarodowej w działalności Uczelni. W odpowiedzi prof. Zenon Pudłowski przedstawił rozwój centrum i związanych z nim przedsięwzięć, jak też scharakteryzował aktualną działalność UICEE i stowarzyszonych z nim centrów regionalnych w Europie, Azji, Ameryce i Afryce. Przedstawił też propozycję nawiązania bezpośredniej współpracy Politechniki z University of Technology, Business and Design w Wismarze, która to Uczelnia jest jednym z najaktywniejszych partnerów UICEE. W toku

dalszej dyskusji głos zabrali wszyscy uczestnicy spotkania, wzbogacając zarysowany obraz możliwych form działania ciekawymi pomysłami, opiniami i sugestiami.

Przebieg dyskusji i dokonaną wymianę poglądów podsumował Rektor prof. Wojciech Zieliński, dziękując na zakończenie prof. Z. Pudłowskiemu za złożenie wizyty. Wizyty te, datujące się od czasu kadencji Rektora prof. W. Winklera, zdążyły nabrać już charakteru kontaktów regularnych i sprzyjają uczestnictwu środowiska akademickiego Politechniki Śląskiej w coraz to nowych formach aktywności UICEE.

Dalszą część wizyty wypełniło spotkanie w Instytucie Elektrotechniki Teoretycznej i Przemysłowej, które rozpoczęło zwiedzanie Zakładu

Mechatroniki, a podsumowało - spotkanie z Dyrektorem Instytutu prof. Tadeuszem Glinką, w którym uczestniczył również Kierownik Katedry Mechaniki Stosowanej - prof. Eugeniusz Świtoński.

K. Kluszczyński

■ V Baltic Region Seminar on Engineering Education

Miesiąc wrzesień obfitował w dalsze jeszcze kontakty Politechniki Śląskiej z UICEE. W V Baltic Region Seminar on Engineering Education, które odbyło się w dniach 20-23 września w Wismarze (Niemcy) uczestniczyli: prof. K. Kluszczyński, dr J. Barglik i mgr G. Kłapyta (przew. Komitetu Organizacyjnego Ogólnopolskich Warsztatów Doktoranckich OWD).

Dr Jerzy Barglik zaprezentował referat "Education and consulting activities of the Centre for Postgraduate Studies, New Technologies and Restructuring of Industry" (współautorzy: B. Pochopień, R. Sosnowski), a mgr inż. Grzegorz Kłapyta - referat "A doctoral studies workshop: the results and experiences gained after

three years" (współautorzy: K. Kluszczyński, B. Pochopień, A. Marusak). W dyskusji na sali obrad, a następnie - w kularach, wielu uczestników seminarium sugerowało, aby rozszerzyć zakres oddziaływania Warsztatów Doktoranckich i przekształcić je w inicjatywę o charakterze międzynarodowym. Prof. K. Kluszczyński przewodniczył sesji, zatytułowanej: Learning Strategies and Methods in Engineering Education.

Na seminarium spora liczba referatów dotyczyła znaczenia i roli matematyki w inżynierii, w tym również wykład inauguracyjny profesora Dietera Schotta, zatytułowany "Image reconstruction - a interesting project for basic science education".

Duże zainteresowanie uczestników wzbudziły

wystąpienia, związane z najnowszymi technikami nauczania, m.in. referaty: H. Roth i inni "Remote laboratories for experiments in mechatronics", który został wyróżniony nagrodą UICEE Best Paper Award, prof. Wojciecha Kuczborskiego z Edith Cowan University of Perth "A computer network laboratory based on the concept of virtual machines" oraz profesorów: R. Cwilewicza, L. Tomczaka, Z. Pudłowskiego "The applications of simulation techniques in marine engineering education".

Możliwość bezpośredniego zapoznania się z możliwościami symulatorów w nauczaniu statków dała wizyta w Maritime Simulation Centre w Warnemünde. Podniosłą ceremonią w dniu 22 września, dobrze rokującą dalszemu rozwojowi sieci UICEE, było podpisanie umowy o współpracy z uniwersytetami w: Rumunii, Algierii i Omanie, w wyniku czego liczba utworzonych centrów regionalnych UICEE wzrosła do 15.

Wydarzeniem, nadającym szczególny ton V Bałtyckiemu Seminarium i wplatającym polski wątek w cały jego przebieg była 3-dniowa wizyta legendarnego żaglowca szkoleniowego Akademii Morskiej w Gdyni "Daru Młodzieży" pod dowództwem komendanta kpt. ż. w. Leszka Wiktorowicza. Podczas spotkania na jego pokładzie delegacja z Gliwic miała możliwość przedyskutowania z przedstawicielami Akademii Morskiej w Gdyni - prof. Romualdem Cwilewiczem (prorektor) oraz dr Henrykiem Śniegockim (prorektor) planów i zamierzeń, dotyczących współpracy regionalnych centrów specjalistycznych UICEE, działających w ramach obu uczelni: Akademii Morskiej w Gdyni i Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Przysłuchujący się tej

dyskusji kapitan L. Wiktorowicz, podsumował snute plany krótką komendą: Stawiać żagle i trzymać kurs!

K. Kluszczyński

■ Wyjazdy, przyjazdy

We wrześniu br. Dział Współpracy z Zagranicą zarejestrował aż 190 wyjazdów do 26 następujących krajów: Czechy (49 osób), Niemcy (27), Słowacja (20), Belgia (12), Rosja (12), Portugalia (8), Ukraina (7), Włochy (7), Chorwacja (6), Wielka Brytania (5), Dania (4), Francja (4), Grecja (4), Australia (3), Szwecja (3), Austria (2), Bośnia (2), Bułgaria (2), Chiny (2), Norwegia (2), Słowenia (2), Szwajcaria (2), USA (2), Hiszpania (1), Jugosławia (1), Węgry (1). Cele wyjazdów: konferencje - 167, konsultacje i wykłady - 11, staże, kursy i studia - 3, praca - 2, inne powody - 7.

Do Uczelni przybyło w tym okresie 20 gości zagranicznych z: Czech (7 osób), Portugalii (4), Hiszpanii (3), Holandii (2), Litwy (2) oraz Francji (1) i Włoch (1).

Z ŻYCIA CKI

◆ W lipcu br. odbyło się kilka roboczych spotkań poświęconych przyszłej działalności Centrum Upowszechniania Technologii Informatycznych (CUTI) w Rybniku. W spotkaniach uczestniczyli JM Rektor prof. Bolesław POCHOPIEŃ, Prorektor ds. Dydaktyki prof. Wojciech ZIELIŃSKI, Prezydent Miasta Rybnika Adam FUDALI, Przewodniczący Rady Miasta Michał ŚMIGIELSKI, Pełnomocnik ds. Zdalnej Edukacji prof. Konrad WOJCIECHOWSKI, Dyrektor CKI doc. Szczepan WYRA, Dyrektor Administracyjny CKI mgr Stefan MAKOSZ.

◆ W dniu 27.08. br. w Laboratorium Nowoczesnych Technologii Przemysłowych (LNTP) odbyło się spotkanie zorganizowane przez prof. Joachima KOZIOŁA, którego celem była popularyzacja zamierzeń LNTP w zakresie działalności dydaktycznej, naukowo-badawczej i eksperckiej. W czasie spotkania inż. Michał ŚMIGIELSKI omówił aktualne problemy związane z realizacją kampusu (w tym plany budowy biblioteki dla Zespołu Szkół Wyższych), doc. Szczepan WYRA omówił działalność CKI, prof. Joachim KOZIOŁ nakreślił perspektywę funkcjonowania LNTP, prof. Andrzej NOWAK (RIE) wygłosił wykład nt. "Jak pracuje inżynier energetyk w nowoczesnej firmie".

◆ W ramach obchodów 40-lecia Ośrodka Politechniki Śląskiej, w dniu 21.09.br. odbył się zjazd absolwentów tej placówki. Po zwiedzeniu kampusu przy ul. Rudzkiej inżynierowie spotkali się na wieczorze wspomnień w Ośrodku Szkoleniowo-Wypoczynkowym Elektrowni "Rybnik".

◆ Kolejne spotkanie dotyczące koncepcji przyszłej działalności Centrum Upowszechniania Technologii Informatycznych odbyło się w dniu 26.09.br. w Urzędzie Miasta Rybnika. Z ramienia Uczelni w spotkaniu uczestniczyli JM Rektor - prof. Wojciech ZIELIŃSKI, prof. Konrad WOJCIECHOWSKI, Dyrektor CKI - dr Krzysztof NAŁĘCKI, Dyrektor CKI - doc. Szczepan WYRA. Urząd Miasta reprezentowali Prezydent Adam FUDALI, Przewodniczący Rady Miasta - Michał ŚMIGIELSKI. W spotkaniu uczestniczył także Prezes Zarządu Spółki Akcyjnej 2Si - Jerzy SZYMURA.

MÓJ POMYSŁ NA BIZNES Konkurs rozstrzygnięty

W dniu 19 września br. w Sali Senatu Politechniki Śląskiej odbyło się spotkanie z laureatami konkursu MÓJ POMYSŁ NA BIZNES.

Jak wiadomo konkurs został zorganizowany wspólnie przez Politechnikę Śląską i Górnośląskie Zakłady Elektroenergetyczne SA. W konkursie mogli uczestniczyć pracownicy i studenci Politechniki Śląskiej. Nagrody w łącznej wysokości 140 000 zł ufundowało GZE SA. Nagrody te będą mogły być wydane wyłącznie na cele związane z realizacją projektu.

Do konkursu zgłoszono wstępnie 39 prac, jednak w II etapie złożono jedynie 15 biznesplanów. Jury konkursowe pracowało w składzie: prof. dr hab. inż. **Remigiusz SOSNOWSKI** (przewodniczący), mgr inż. **Barbara RYSZKA** (kierownik Działu Promocji Regionu GZE SA, wiceprzewodnicząca), dr inż. **Jerzy BARGLIK** (Politechnika Śląska), dr inż. **Jan BRZÓSKA** (Politechnika Śląska, GZE SA), mgr inż. **Manfred WAWRZYNOSEK** (GZE SA). Sekretarzem jury konkursowego była mgr **Hanka ŁACKA-SZCZUDŁO** z Działu Badań Naukowych i Transferu Technologii Politechniki Śląskiej.

Decyzję jury konkursowego ogłosił członek komisji dr inż. Jerzy BARGLIK. A oto wyniki konkursu:

- Pierwszą nagrodę w wysokości 50 000 złotych przyznano za opracowanie pt.: **Systemy inteligentnych robotów autonomicznych**. Autorami opracowania jest zespół pracowników naukowych Wydziału Elektrycznego (Instytut Elektrotechniki Teoretycznej i Przemysłowej, Zakład Napędu Elektrycznego i Energoelektroniki): mgr inż. **Tomasz STENZEL**, mgr inż. **Maciej SAJKOWSKI**, dr hab. inż. **Kazimierz GIERLOTKA** prof. nzw. w Pol. Śl., dr hab. inż. **Bogusław GRZESIK** prof. nzw. w Pol. Śl.

- Drugą nagrodę w wysokości 35 000 złotych przyznano za **Projektowanie i wytwarzanie aparatury kontrolno-pomiarowej dla biologicznych oczyszczalni ścieków.**

Autorami opracowania są pracownicy naukowcy z Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki (Katedra Biotechnologii Środowiskowej, Instytut Maszyn i Urządzeń Energetycznych): prof. dr hab. inż. **Korneliusz MIKSCH**, dr inż. **Piotr OSTROWSKI**, dr inż. **Joanna SURMACZ-GÓRSKA**.

- Trzecią nagrodę 25 000 złotych przyznano za **Opracowanie konstrukcji, technologii wykonania i metodyki zabiegu operacyjnego wkładki - implantu do stawu biodrowego człowieka oraz protezy zewnętrznej.**

Autorami opracowania są pracownicy naukowcy z Wydziału Górnictwa i Geologii (Instytut Mechanizacji Górnictwa): dr inż. **Krzysztof FILIPOWICZ**, dr inż. **Aleksander KOWAL**.

Przyznano również trzy równorzędne wyróżnienia po 10 000 złotych za następujące przedsięwzięcia:

- **Produkcja kolektorów słonecznych i wdrażanie instalacji solarnych dla potrzeb budownictwa niskoenergetycznego.** Autorem opracowania jest doktorant z Wydziału Budownictwa (Katedra Procesów Budowlanych) mgr inż. **Tomasz MUZYCZUK**.

- **Opracowanie technologii masowego wytwarzania elastomerowych wyrobów formowych z zastosowaniem tworzyw termoplastycznych.** Autorem opracowania jest pracownik Uczelni mgr inż. **Bogusz METLAK** z Wydziału Mechanicznego Technologicznego (Katedra Przetwórstwa Materiałów Metalowych i Polimerowych).

- **Utworzenie Otwartego Centrum ds. Transformacji Typowych Budynków w Obiekty Helioaktywne Okresowo Wentylowane Mechanicznie.**

Autorem opracowania jest pracownik Uczelni mgr inż. **Małgorzata MUSIOŁ-WOJCIECHOWSKA** z Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki (Katedra Ogrzewnictwa, Wentylacji i Techniki Odpylania).

Laureaci otrzymali dyplomy potwierdzające otrzymanie nagrody z rąk Rektora Politechniki Śląskiej prof. dr. hab. inż. **Wojciecha ZIELIŃSKIEGO** podczas 58. inauguracji roku akademickiego w dniu 4 października br.

Po ogłoszeniu wyników głos zabrał dr inż. **Jan BRZÓSKA**, który omówił przebieg konkursu i kryteria, jakie stosowało jury konkursowe, oceniając zgłoszone biznesplany. Podkreślił, że

bardzo wartościowe były także te projekty, które nie zmieściły się w pierwszej szóstce.

Z kolei głos zabrał obecny na spotkaniu Rektor ds. Nauki i Współpracy z Przemysłem prof. dr hab. inż. **Marian DOLIPSKI**. W krótkim wystąpieniu pogratulował wszystkim nagrodzonym i wyróżnionym uczestnikom konkursu. Wręczył dyplomy uczestnikom II etapu konkursu, którzy zajęli miejsca od 7-15. Dyplomy otrzymali: **Marcin WRÓBEL** (dwukrotnie), **Robert JEDYNAK**, **Rafał CZEKALSKI**, **Bartosz SRĘBACZ**, inż. **Adam SZROMEK** (dwukrotnie), inż. **Grzegorz JURANEK**, inż. **Jacek DYSZY**, inż. **Zbigniew KONSEK**, **Łukasz REWERENDA**, **Marcin GIEBUŁOWICZ**, **Michał STANGEL**. Nieobecni na spotkaniu: mgr inż. mgr inż. **Andrzej KONICKI** i **Maciej WITCZYŃSKI** otrzymają dyplomy w innym terminie.

Mgr inż. **Barbara RYSZKA** w swym wystąpieniu podkreśliła wysoki poziom prac nagrodzonych w konkursie. Zaprosiła laureatów na konferencję prasową, która odbyła się w siedzibie GZE SA w dniu 9 października br. Dyskusję o wynikach konkursu kontynuowano przy kawie i herbacie w małej Salce Senatu.

*Jerzy Barglik
20 września 2002*

DZIAŁANIE POLSKIEGO KOMITETU MONITORINGU IGIP

Polska była chyba jednym z ostatnich krajów europejskich, który włączył się do wspólnych działań, ujednociających poziom i kwalifikacje nauczycieli techniki w skali europejskiej, zainicjowany przez IGIP (International Society for Engineering Education). Dopiero w roku 2000, jako pierwszy w Polsce, członkiem IGIP został Wydział Inżynierii Materiałowej, Metalurgii i Transportu Politechniki Śląskiej.

Ale równocześnie w roku 2000 z inicjatywy Prezydenta IGIP prof. Adolfa Melezinka, przy poparciu European Monitoring Committee (EMC), powołano w Polsce National Monitoring Committee (NMC), skupiający w sobie przedstawicieli największych uczelni technicznych: Politechniki Śląskiej, Politechniki Wrocławskiej, Politechniki Szczecińskiej oraz Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Praktyczną działalność NMC-Polska rozpoczął jednak dopiero w styczniu 2001 r. na swym inauguracyjnym posiedzeniu, przyjmując statuty organizacyjne oraz plan działań na najbliższe lata.

Plany opracowane przez NMC-Polska w zakresie kształcenia podyplomowego nauczycieli

techniki, w oparciu o standardy IGIP zakładały, że jako pierwsza na terenie Polski akredytację na prowadzenie tego typu studiów uzyska Politechnika Śląska. Wniosek akredytacyjny został złożony do EMC przez Politechnikę Śląską w końcu 2001 roku. Aby jakaś jednostka naukowa mogła ubiegać się o akredytację w IGIP, sama powinna mieć w swoim gronie nauczycieli akademickich posiadających tytuł Europejskiego Nauczyciela Techniki. Ponieważ w Polsce nie było jednostki naukowej uprawnionej do prowadzenia pedagogicznych studiów podyplomowych o standardzie IGIP, zwrócono się z prośbą do NMC-Czech, aby przy ich pomocy zorganizować dla polskich pracowników naukowych z Wydziału Inżynierii Materiałowej, Metalurgii i Transportu Politechniki Śląskiej tego typu studia podyplomowe. Na przełomie lat 2000/2001 VSB-Ostrava oraz TU-Liberec zorganizowały studia pedagogiczne, odbywające się przemiennie w Czechach (Ostrava) oraz w Polsce (Katowice, Szczyrk), w wymiarze 204 godzin dydaktycznych i obejmujące program nauczania zgodny z wymaganiami IGIP. Po zakończonym cyklu szkoleniowym czterech nauczycieli akademickich Politechniki Śląskiej uzyskało dyplom ukończenia pedagogicznego studium podyplomowego IGIP oraz złożyło niezbędne dokumenty w NMC-Czech, wnioskując o nadanie im przez EMC IGIP tytułu Europejskiego Nauczyciela Techniki ING-PAED IGIP i wprowadzenie do Rejestru IGIP. Dyplomy ING-PAED IGIP otrzymali na jubileuszowym 30. Sympozjum IGIP w Klagenfurcie we wrześniu 2001 r. następujący pracownicy z Politechniki Śląskiej: Jerzy BARGLIK, Adam HERNAS, Sylwester MARKUSIK (Sekretarz Generalny IGIP-NMC-Poland) oraz Czesław SAJDAK. Następnym ważnym etapem rozwoju idei IGIP na terenie Polski było opracowanie wniosku przez Politechnikę Śląską o akredytację na prowadzenie studiów podyplomowych dla nauczycieli techniki, zgodnych ze standardami IGIP. Wniosek taki wysłano do EMC-IGIP w listopadzie 2001 roku. EMC-IGIP na swym posiedzeniu w maju 2002 roku w Lugano (Włochy) przyznały Politechnice Śląskiej status jednostki uprawnionej (akredytowanej) do prowadzenia studiów podyplomowych, w oparciu o wymagania IGIP w zakresie wiadomości pedagogicznych stawianych nauczycielom techniki w Unii Europejskiej.

Równolegle, jeszcze przed uzyskaniem akredytacji od EMC-IGIP na prowadzenie przez Politechnikę Śląską podyplomowych studiów pedagogicznych, zorganizowano na Wydziale Inżynierii

Materialowej, Metalurgii i Transportu Politechniki Śląskiej w Katowicach pierwsze pedagogiczne studium podyplomowe IGIP dla nauczycieli akademickich polskich wyższych szkół technicznych, a mianowicie: Krakowa, Warszawy, Częstochowy i Wrocławia. Było to podyktowane zamiarem uruchomienia w najbliższym czasie następnych ośrodków szkoleniowych i uzyskania dla nich akredytacji IGIP. Pierwsze studia podyplomowe oparte na standardach IGIP na Politechnice Śląskiej trwały od października 2001 r. i wzięło w nich udział 13 nauczycieli akademickich prowadzących nauczanie techniki w swych uczelniach technicznych.

23 maja 2002 r., w obecności Prezydenta EMC-IGIP Prof. Dipl. Ing. Dr phil. DDr. hc. Adolfa Melezinka, na Politechnice Śląskiej w Katowicach odbyła się uroczystość wręczenia świadectw ukończenia pierwszych studiów podyplomowych opartych na wymogach IGIP. Uroczystość zaszczycili swoją obecnością Kurator Oświaty województwa śląskiego, Prezydent NMC-Poland, prof. dr hab. inż. Wilibald Winkler. W uroczystości wzięło udział również promotor Polski w organizacji IGIP prof. dr inż. Stanislav Antonický z Wyższej Szkoły Bańskiej z Ostravy (Czechy). Pierwsze studia podyplomowe IGIP na terenie Polski ukończyło: 6 nauczycieli akademickich z Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, 3 nauczycieli akademickich

Odebranie dyplomu akredytacyjnego IGIP dla Politechniki Śląskiej w St. Petersburgu; od lewej: prof. dr hab. inż. Czesław Sajdak, mgr Ewa Cieśla oraz prof. dr hab. inż. Sylwester Markusik

kich z Politechniki Wrocławskiej, 2 z Politechniki Warszawskiej oraz po jednym z Politechniki Częstochowskiej i Politechniki Śląskiej. Uroczyste wręczenie dyplomu akredytacyjnego IGIP dla Politechniki Śląskiej odbyło się we wrześniu 2002 r. w St. Petersburgu na 31. Sympozjum IGIP. Równocześnie wręczono tam dyplomy Europejskiego Nauczyciela Techniki dla 13 nauczycieli akademickich z uczelni technicznych z Polski (w tym 1 z Politechniki Śląskiej - dr hab. inż. Leszek BLACHA).

Uruchomienie na szerszą skalę pedagogicznych studiów podyplomowych w Polsce zamierza się rozpocząć w roku 2003 i przewiduje się, że będą one skierowane zwłaszcza do nauczycieli techniki w średnich szkołach technicznych. Reforma edukacji w Polsce oprócz korzyści przynosi również szereg negatywnych problemów dla nauczycieli, przede wszystkim związanych z nieuchronną redukcją miejsc pracy. Aby zachować swoje miejsce pracy w nowej zreformowanej szkole w Polsce, nauczyciele (w tym również nauczyciele-inżynierowie) będą zmuszeni do udoskonalania i unowocześniania swoich wiadomości i umiejętności pedagogicznych. Jest to dobra prognoza dla zamierzeń NMC-Polska w zakresie uruchomienia studiów podyplomowych IGIP dla nauczycieli techniki. Rynek na tego typu szkolenia w Polsce może być bardzo duży. Można również założyć, że część nauczycieli-inżynierów po ukończeniu tego typu studium podyplomowego będzie się starała o uzyskanie tytułu Europejskiego Nauczyciela Tech-

niki ING-PAED IGIP. Jednak studia tego typu powinny być finansowane przez samych nauczycieli, którzy stanowią w chwili obecnej jedną z najbardziej ubogich grup zawodowych w Polsce.

prof. dr hab. inż. Sylwester Markusik
Wydział Transportu
Sekretarz Generalny IGIP w Polsce

CEREMONIAŁ AKADEMICKI W POLITECHNICE ŚLĄSKIEJ

1. Wstęp

Kierownictwo Politechniki Śląskiej zainspirowane artykułem p. Agnieszki Sojki umieszczonym w Dwumiesięczniku Uniwersytetu Jagiellońskiego "ALMA MATER" nr 12 z 1999 r. pt. "Ceremoniał Uniwersytecki", zaproponowało mi przedstawienie ceremoniału uroczystości akademickich w Politechnice Śląskiej, licząc na moje doświadczenie nabyte w społecznym pełnieniu odpowiedzialnej funkcji "mistrza ceremonii" wszystkich wystąpień uroczystych Senatu naszej Uczelni od 1956 r. do 2000 r. (z pominięciem stanu wojennego) za kadencji ośmiu Rektorów Politechniki Śląskiej.

Wypada przypomnieć, że 24 maja 1945 r. Dekretem Prezydenta Krajowej Rady Narodowej została powołana Politechnika Śląska z siedzibą w Katowicach.

Utworzony w kwietniu zespół pod kierownictwem prof. Izydora Stelli-Sawickiego rozpoczął przygotowania do zajęć dla 1200 studentów przy Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Od czerwca 1945 r. decyzją Ministra Oświaty cztery Wydziały Politechniczne: Chemiczny, Elektryczny, Inżynieryjno-Budowlany i Mechaniczny do czasu przygotowania odpowiednich pomieszczeń na Śląsku rozpoczęły zajęcia w Krakowie.

Dnia 5 czerwca 1945 r. odbyła się pierwsza Inauguracja Roku Akademickiego 1945/46 Politechniki Śląskiej w auli AGH w Krakowie, której przewodniczył prof. Izydor Stella-Sawicki. Od pierwszych dni października 1945 r. rozpoczęły się już studia w Politechnice Śląskiej w Gliwicach na czterech wspomnianych wydziałach, w 54 katedrach dla 2750 studentów, prowadzone przez 198 pracowników naukowo-dydaktycznych w zdecydowanej większości z Politechniki Lwowskiej.

Pierwsza Inauguracja Roku Akademickiego 1945/46 Politechniki Śląskiej już w Gliwicach odbyła się 29 października 1945 r. w odnowionej i ozdobionej sali przy ul. Ks. Marcina Strzody 5-7 (obecnie "szara chemia"). Inauguracji przewodniczył pierwszy Rektor Politechniki Śląskiej prof. Władysław Kuczewski. Po powitaniu Wojewody Śląskiego gen. A. Zawadzkiego, Biskupa Śląskiego ks. dr. Adamskiego, Kuratora Śląskiego Okręgu Szkolnego Kotulę, Dyrektora Instytutu Śląskiego dr. Lutmana, Dyrektora Technikum z Bytomia inż. Grodzkiego, Dyrektora Wyższego Studium Nauk Społeczno-Gospodarczych dr. Lissaka, Prezydenta Gliwic Klimczaka, Rektor podkreślił, że święcimy uroczysty dzień, w którym w murach nasiąkniętych słowami niemieckimi i krwiożerczą pieśnią germańską odtąd rozbrzmiewać będzie słowo polskie, pieśń wolnego, suwerennego Narodu Polskiego na zawsze. Zebrani powstali z miejsc i odśpiewali Hymn Narodowy. W dalszym ciągu Rektor przypomniał o zwycięstwie państw sprzymierzonych nad faszystowsko-niemieckim najeźdźcą, które umożliwiło nam odbudowę państwowości polskiej i rozpoczęcie studiów na polskich wyższych uczelniach. Zwrócił także uwagę na zasługi Wojska Polskiego, które z bratnią Armią Czerwoną przyniosło nam wyzwolenie. W dalszym ciągu Rektor przedstawił stan prac nad odbudową i organizacją Politechniki, podkreślając zasługi młodzieży i pracowników administracyjnych w tej odbudowie. Nadmieniał, że jednym z pierwszych profesorów, który przybył do Gliwic, gdy jeszcze odbywały się wykłady na Politechnice Śląskiej w Krakowie, był prof. dr Wiktor Jakób, który z zespołem asystentów podjął pracę nad zorganizowaniem laboratoriów chemicznych i Jego wielkie zasługi zajmą poczesne miejsce w kronikach naszej Uczelni. Z tej właśnie przyczyny Jemu przypadł w udziale pierwszy wykład inauguracyjny.

Po przemówieniu Rektora wśród długich oklasków głos zabrał Dyrektor Administracyjny mgr Tadeusz Niżankowski, który zgłosił propozycję nadania Politechnice Śląskiej imienia inż. Tadeusza Kościuszki.

Uroczystość zakończył wspomniany wykład inauguracyjny z chemii nieorganicznej.

2. Definicja ceremoniału

"Ceremoniał Uniwersytecki" wg cytowanej p. Agnieszki Sojka, jest to historycznie ukształtowany zbiór zasad określających zachowanie społeczności akademickiej podczas uroczystości akademickich. Z ceremoniałem związane są ściśle rekwizyty ceremoniału. Pod tym pojęciem rozumiami używane insygnia i stroje (p. okładka).

Do insygniów należą:

- stary sztandar Uczelni,
- nowy sztandar Uczelni,
- berło JM Rektora,
- łańcuch JM Rektora (na odwrocie godła napis: "wykonany w 1956/57 za kadencji JM Rektora prof. dr. inż. St. Ochęduszeki"),
- łańcuch Prorektora ds. Organizacji i Rozwoju,
- łańcuch Prorektora ds. Dydaktyki,
- łańcuch Prorektora ds. Nauki i Współpracy z Przemysłem,
- dwie halabardy asysty Rektora,
- łańcuchy dziekanów.

Do strojów należą:

- biało-czerwone szarfy trzech członków pocztu sztandarowego oraz białe rękawiczki,
- czerwone birety Rektora i trzech Prorektorów,
- pelerynka z gronostajów Rektora,
- czerwone pelerynki trzech Prorektorów,
- czarne berety asysty Rektora,
- czarne birety członków orszaku Senatu,
- czerwono-czarne togi Rektora i Prorektorów,
- czarne togi i pelerynki członków orszaku Senatu,
- czarne tuniki asysty Rektora,
- czarne birety doktorów "Honoris Causa",
- czarne togi i pelerynki doktorów "Honoris Causa",
- barwna szarfa nakładana na lewe ramię pelerynki togi doktora "Honoris Causa".

Moim zdaniem do ceremoniału należy zaliczyć także dostojny i barwny orszak Senatu a w jego składzie różne grupy wybranych przedstawicieli będących najwyższym organem kolegialnym Politechniki Śląskiej. W orszaku uczestniczą również w strojach akademickich i insygniach przedstawiciele zaproszonych uczelni oraz honorowi goście.

Ważne jest rozmieszczenie w auli poszczególnych grup orszaku w przewidzianych w scenariuszu miejscach w zależności od reprezentowanej uczelni i pełnionej w niej funkcji.

Przez wiele lat wszystkie uroczystości akademickie odbywały się w auli Wydziału Mechanicznego przy ul. Ks. S. Konarskiego nr 22 na czwartym piętrze i dopiero w 1959 r. zostały przeniesione do Auli Głównej Politechniki Śląskiej na ówczesnym Wydziale Górniczym (obecnie Górnictwa i Geologii) przy ul. Akademickiej nr 2 ze względu na jej większą kubaturę, ilość miejsc siedzących, lepszą widoczność, wentylację, nagłośnienie i akustykę, lepszy stały i okolicznościowy wystrój, wreszcie bliskość sali posiedzeń Senatu i siedziby Władz Rektorских.

Do ceremoniału zaliczam także uświetnienie uroczystości dawniej przez orkiestrę KWK "Walenty Wawel" i chór Politechniki Śląskiej, a obecnie przez Akademicki Chór Politechniki Śląskiej (dyrygent Czesław Freund) oraz Akademicki Zespół Muzyczny (dyrygent Krystyna Krzyżanowska-Łoboda)), które w auli zajmują miejsca na obu przeciwległych balkonach.

3. W poszukiwaniu ceremoniału akademickiego Politechniki Śląskiej

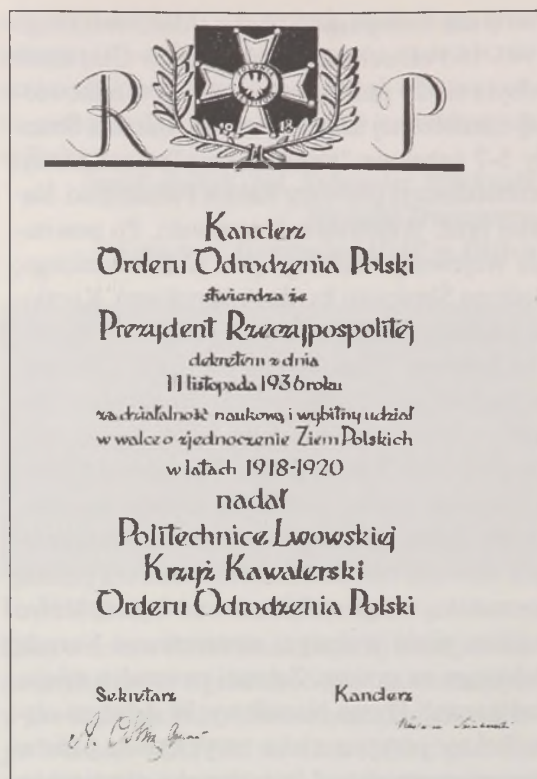
Nie ulega wątpliwości, że korzeni naszego ceremoniału akademickiego należało szukać w słynnej Kresowej Uczelni - Politechnice Lwowskiej, której profesorowie, docenci, adiunkci, asystenci, absolwenci przywieźli ze Lwowa największy dar, fachową wiedzę, doświadczenie, organizację Uczelni ale także specyficzny klimat Politechniki Lwowskiej, głęboki patriotyzm, zaradność życiową, której towarzyszył lwowski humor i pogoda ducha, a wreszcie znajomość mentalności i działania naszego wschodniego sąsiada.

Symbol Politechniki Lwowskiej

Z dużym opóźnieniem dotarłem do ówczesnych nauczycieli akademickich, absolwentów, studentów, członków Chóru Technicznego (taką oficjalną nazwę nosił chór Politechniki Lwowskiej), dziś już przyprószonej siwizną osiemdziesięcioparolatków, emerytowanych nauczycieli Politechniki Śląskiej, zawsze młodych duchem i "semper fidelis" kochanemu miastu swojej młodości i studiów.

Czas zrobił swoje, to też ich relacje nie zawsze się pokrywały. Jednak z wielką życzliwością

Dyplom Krzyża Kawalerskiego Orderu Odrodzenia Polski

i radością pomagali mi zarówno w uzupełnianiu mojej wiedzy ale także zdjęć, książek i cennych opisów dotyczących ceremoniału akademickiego Politechniki Lwowskiej oraz jej zasług dla nauki, kultury i służby Ojczyźnie.

Ze stałych uroczystości akademickich w Politechnice Lwowskiej organizowano jedynie Inaugurację kolejnego roku akademickiego i to bez Immatrykulacji, którą przeprowadzano na wydziałach. W dniu Inauguracji członkowie społeczności akademickiej spotykali się rano w kościele Św. Marii Magdaleny przy ul. L. Sapiechy na inauguracyjnej Mszy Świętej, po której bez pochodu przechodzili do pobliskiego głównego gmachu Politechniki Lwowskiej mieszczącego się także przy ul. L. Sapiechy pod nr 12, do którego wchodzili głównym wejściem.

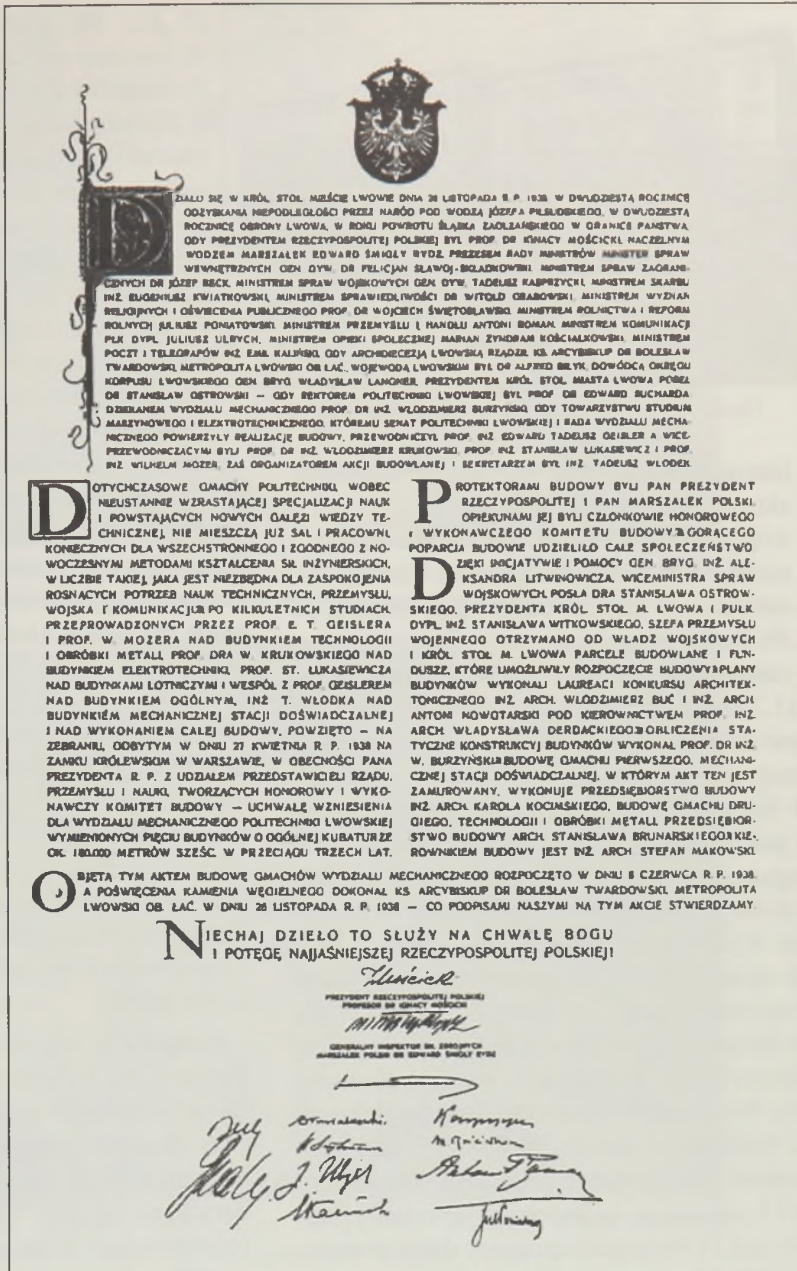
Wewnątrz formował się parami pochód, który wychodził schodami na I piętro do auli i zajmował kolejne od przodu miejsca siedzące po lewej stronie wejścia a później zapełniał prawą stronę auli. Po drugiej stronie drzwi wejściowych pod oknem zbierał się w liczbie 30-40 osób Chór Techniczny Politechniki Lwowskiej, którego długoletnim prezesem był Wilhelm Król, późniejszy profesor Wydziału Budowlanego Politechniki Śląskiej, dyrygentem do 1937 r. był Stanisław Kinałski, a później p. Stadler, dyrygent Opery w Stanisławowie.

Gdy już wszyscy zajęli miejsca siedzące w auli JM Rektor ubrany w biret, togę z pelerynką z gronostajów z nałożonym na nią łańcuchem wychodził z sali Senatu w towarzystwie Pro-

rektora poprzedzany przez "pedli" i zatrzymywał się na środku ściany pod obrazem nr 10 (patrz zdjęcie) a chór śpiewał "GAUDE MATER POLONIA" (Ciesz się Matko Polska). JM Rektor witał zebranych i wygłaszał odpowiednie przemówienie, przedstawiając działalność Uczelni, jej rozwój, problemy, osiągnięcia i kłopoty, zamierzenia itp. Często po przemówieniu głos zabierał Prorektor, który za zwyczaj w poprzedniej kadencji pełnił funkcję Rektora. Na zakończenie wygłaszał formułę "nowy rok akademicki uważam za otwarty", a chór śpiewał tradycyjną od średnowieczna pieśń "GAUDEAMUS IGITUR". Po zakończeniu śpiewu JM Rektor i Prorektor, poprzedzeni przez "pedli", wracali do sali posiedzeń Senatu, a uczestnicy uroczystości wolno opuszczali aulę.

Nie było pocztu sztandarowego, gości z zewnątrz, przedstawiciele władz miejskich itp. Nie zawsze był wygłaszany wykład inauguracyjny, a cała uroczystość była bardzo skromna pod każdym względem. Duże wrażenie robi 11 obrazów uczniów Jana Matejki, które przedstawiają alegorycznie geniusza ludzkości i rozwój nauk. Ich kolorowe zdjęcie z numeracją miejsca w auli posiadają podstawowy opis co przedstawiają. Podsumowując mogę stwierdzić, że do ceremoniału akademickiego Politechniki Śląskiej przeszły z Politechniki Lwowskiej: pelerynka z gronostajów, łańcuch JM Rektora oraz dwie pieśni śpiewane przez Chór Techniczny "GAUDE MATER POLONIA" i "GAUDEAMUS IGITUR", które zyskały sobie prawo "obywatelstwa" w ceremoniale Politechniki Śląskiej, z których modlitwa "GAUDE MATER POLONIA" z bardzo dużymi trudnościami z pobudek ideologicznych, czego byłem świadkiem i stroną. Ostatecznie "Matka Polska" zwyciężyła.

Decyzja o rozbudowie Politechniki Lwowskiej

Przypuszczam, że do ceremoniału akademickich uroczystości Politechniki Śląskiej przeszły w miarę potrzeb zwyczaję innych uczelni technicznych, jak Akademii Górniczo-Hutniczej, Politechniki Warszawskiej i innych w ramach kontaktów Rektorów, Prorektorów, Dziekanów i całkiem prywatnych osób.

4. Uroczystości akademickie Politechniki Śląskiej

STATUT Politechniki Śląskiej uchwalony przez Senat 7.10.1991 r. w §11.1 ustanawia uroczystości akademickie Politechniki Śląskiej:

- Dzień Edukacji Narodowej,
- Święto Politechniki Śląskiej,
- święta wydziałowe,
- Inaugurację roku akademickiego,

Gmach główny Politechniki od ul. Sapiehy 12, stan z 1894 r.

- Immatrykulację nowo przyjętych studentów,
- akt promocji na stopień doktora,
- wręczenie dyplomu doktora habilitowanego,
- nadanie tytułu doktora "Honoris Causa",
- odnowienie stopnia naukowego doktora po 50 latach,
- odnowienie doktoratu "Honoris Causa".

§11.2 ustanawia, że uroczystości akademickie inne niż wymienione w ust. 1 odbywają się na mocy uchwały Senatu.

W ten sposób zaakceptowano połączenie już w połowie lat pięćdziesiątych uroczystości Inauguracji nowego roku akademickiego i Immatrykulacji przedstawicieli kandydatów na studentów w jedną uroczystość.

Na tej samej zasadzie ustanowiono uroczystość wręczenia Medalu Politechniki Śląskiej, który po raz pierwszy nadano dnia 7.09.2001 r. Premierowi prof. dr. hab. inż. Jerzemu Buzkowi oraz Wojewodzie Śląskiemu, byłemu Rektorowi Politechniki Śląskiej prof. dr. hab. inż. Wilibaldowi Winklerowi (p. zdjęcie na okładce).

§12.1 ustanawia, że Świętem Politechniki Śląskiej jest 24 maja upamiętniający dzień utworzenia Uczelni.

§12.2 ustanawia, że szczegółowy program obchodów Święta Politechniki Śląskiej zatwierdza corocznie Senat na wniosek Rektora.

§15 w nawiązaniu do §11 w ust. 1-5 uściśla komu i kiedy przysługuje strój akademicki i insygnia oraz uprawnienia JM Rektora w tej sprawie.

Uroczysta Inauguracja nowego roku akademickiego z Immatrykulacją jest tradycyjnie urządzana w pierwszych dniach miesiąca października, poprzedzana lub zakończona Mszą Świętą Inauguracyjną pracowników i studentów odprawianą w porze popołudniowo-wieczornej w Kościele Katedralnym Diecezji Gliwickiej pod wezwaniem Św. Apostołów Piotra i Pawła, której przewodniczy JE Ks. Bp. Ordynariusz Jan Wieczorek lub

JE Ks. Bp. Pomocniczy Gerard Kusz. W uroczystości uczestniczy nowy sztandar Politechniki Śląskiej, który był poświęcony w Katedrze przed uroczystością 50-lecia Politechniki Śląskiej przez JE Ks. Bp. Ordynariusza Jana Wieczorka w dniu 10 maja 1995 r. (p. zdjęcie na okładce).

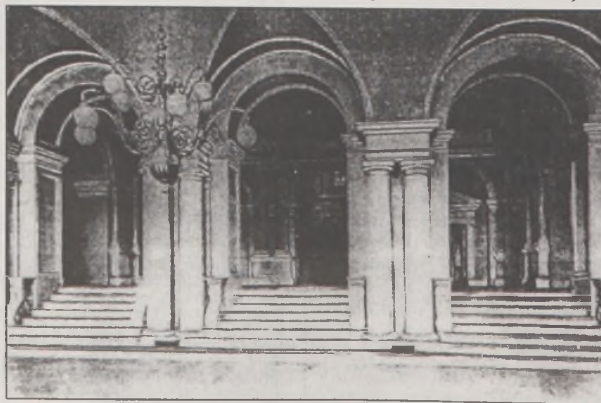
Każda uroczystość akademicka ma własny zatwierdzony przez Rektora scenariusz, który musi być ściśle realizowany "w czasie i przestrzeni". We wszystkich uroczystościach występuje sztandar Politechniki Śląskiej, zmieniają się tylko rotacyjnie poczty sztandarowe, które wyznaczają poszczególne wydziały. Poczta sztandarowa zawsze zajmuje miejsce na czele orszaku Senatu.

Przy wręczeniu przez Rektora dyplomów, wyróżnień, nagród, odznaczeń, kwiatów itp. pomaga Mu para z Akademickiego Zespołu Tańca "DĄBROWIACY" ubrana w barwne regionalne stroje.

To skromne opracowanie traktuję jako wyrazy szacunku, podziwu dla Lwowian, którzy przybyli do Gliwic i stworzyli trwałe podwaliny pod rozwój Politechniki Śląskiej, pierwszej polskiej wyższej uczelni na Ziemiach Zachodnich, które wróciły do Macierzy.

Patrząc wstecz z perspektywy minionego półwiecza najbardziej utkwiły mi w pamięci trzy uroczystości:

– Inauguracja roku akademickiego 1956/57 za kadencji JM Rektora prof. zw. dr. inż. Stanisława Ochęduszkę, członka korespondenta Polskiej Akademii Nauk, pierwszego Rektora wybranego przez Senat w demokratycznych wyborach, na fali tzw. "odwilży politycznej" i zatwierdzonego przez władze (wprawdzie już w 1946 r. Zgromadzenie profesorów Politechniki Śląskiej wybrało Rektorem prof. ndzw. dr. inż. Włodzimierza Burzyńskiego, wybitnego uczonego z wytrzymałości materiałów, którego władze nie zatwierdziły i Rektorem był nadal mianowany prof. Władysław Kuczewski).

Westybul niższy od głównego wejścia, stan z 1894 roku

Bóg Ojciec i Syn Boży powołują do działania i na pożytek ludzkości jej Geniusza, który spływa na ziemię wyposażony w 7 darów Ducha Świętego

Geniusz ludzkości podtrzymuje Ziemię; jest otoczony Wiarą, Nadzieją i Miłością z jednej, a występkami z drugiej strony

Ludzkość zapatrzona i zatopiona w dociekaniach umiejętności ziemskich jest pobudzona przez Geniusza wiary do badań nadziemskich

Kybele - Mamona rozbudza namiętności i zbrodnie

Pozorny tryumf szatana na ziemi; namiętności niweczą szczęście i sprowadzają mordy i pożogę

Ludzkość korzy się przed Bogarodzą i powraca do wiary i ideału

Poezja, Muzyka i Historia – odrodzenie pojęć, rozwój nauk i sztuk pięknych

Rzeźba, Malarstwo i Architektura – dalszy rozwój ludzkości

Rozkwit nauk przyrodniczych; wiek kolei żelaznych; mężczyzna prowadzi kobietę; ich dziecko jako para wodna ciągnie wóz po szynach

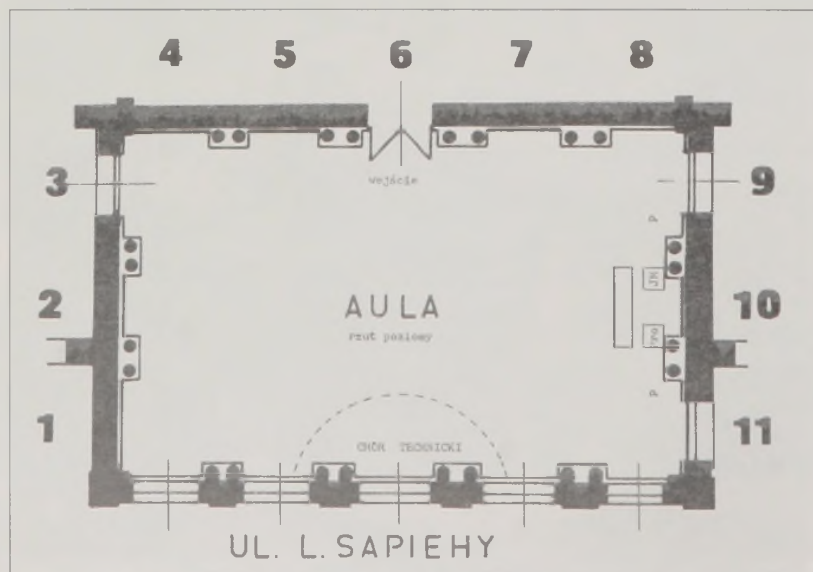
10

Wiek elektryczności; świat stary i nowy – Europę i Azję łączy kabel

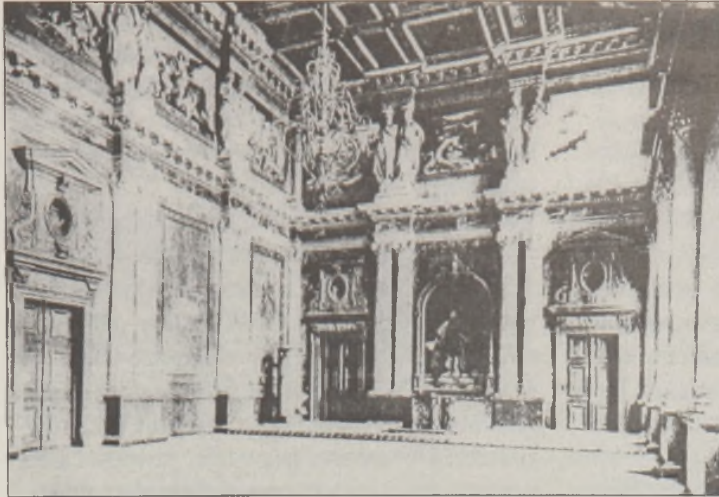

11

Tryumf techniki; kultura starożytnego Egiptu; Azja z Afryką łączy się ponad Kanałem Sueskim

Numeracja rozmieszczenia obrazów

Fragment auli z głównym wejściem (po lewej stronie); pomiędzy wejściami do sali senatu portret cesarza Franciszka Józefa I, pędzla Franciszka Krudowskiego. U góry obrazy ze szkoły Jana Matejki, stan z 1894 roku

Było to dla mnie wielkie przeżycie i odpowiedzialność, gdy po raz pierwszy JM Rektor wystąpił w czerwonym birecie, toższe i pelerynce z gronostajów z nałożonym ozdobnym łańcuchem rektorskim i berłem będącym symbolem władzy i niezależności rektorskiej. Podobnie Prorektorzy: prof. dr inż. Marian Janusz - ds. studenckich oraz prof. dr inż. Tadeusz Zagajewski - ds. nauki i współpracy z przemysłem ubrani w czerwone birety, togi i pelerynki otrzymali od JM Rektora ozdobne łańcuchy, symbole ich władzy, które wyciągałem z pudeł i podawałem JM Rektorowi. Także asysta JM Rektora ubrana w czarne berety i tuniki otrzymała z rąk JM Rektora ozdobne halabardy. Po latach zrozumiałem, że to świetnie dobrane trio rektorskie, dobrze współpracujące i rozumiejące się bez słów zawdzięcza faktowi, że wszyscy wychowali się w Politechnice Lwowskiej, dobrze się znali i przeszli wspólną drogę życia, w której się sprawdzili.

– Drugą wzruszającą i piękną uroczystością był doktorat "Honoris Causa" prof. zw. dr. inż. Tadeusza Zagajewskiego, członka rzeczywistego Polskiej Akademii Nauk, głównego współtwórcy i pierwszego Dziekana Wydziału Automatyki. Profesor już w 1946 r. uzyskał w Politechnice Warszawskiej stopień naukowy doktora nauk technicznych, zaś sam dyplom miał odebrać później. Mijały lata, profesor znany ze swojej wyjątkowej skromności nie chciał ponaglać lub zapomniał. Gdy przypadkiem fakt ten dotarł do ówczesnego JM Rektora prof. dr. hab. inż. Wilibalda Winklera, poprosił on przy okazji Rektora Politechniki Warszawskiej o sprawdzenie, czy dyplom jeszcze istnieje. Po potwierdzeniu odnalezienia dyplomu w zwią-

ku z przygotowaniem do uroczystości nadania prof. T. Zagajewskiemu w dniu 29 września 1992 r. doktoratu "Honoris Causa" w absolutnej tajemnicy zebranych i profesora zmieniono scenariusz. Najpierw nastąpił akt odnowy nadania stopnia naukowego doktora przez obecnego w auli Prorektora Politechniki Warszawskiej i wręczenie dyplomu doktora a następnie ceremonia nadania doktoratu "Honoris Causa", której przewodniczył JM Rektor Politechniki Śląskiej prof. dr hab. inż. Wilibald Winkler przy dużym aplauzie wszystkich zgromadzonych.

– Wreszcie trzecią rzadką uroczystością - za kadencji prof. dr. hab. inż. Wilibalda Winklera, "trzynastego" Rektora Politechniki Śląskiej - było uroczyste obchodzenie w dniu 24 maja 1995 r. 50-lecia powołania Politechniki Śląskiej z udziałem w pełnej gali 24 rektorów wyższych uczelni, w tym 7 z zagranicy, 9 doktorów "Honoris Causa" Politechniki Śląskiej (na 26), w tym 4 z zagranicy, oraz licznie zgromadzeni goście, nauczyciele akademicy, przedstawiciele lokalnych władz oraz dostojnicy. Prezes Stowarzyszenia Wychowanków Politechniki Śląskiej prof. dr inż. Tadeusz Tyrlik przejął od poczty Stowarzyszenia nowy ufundowany przez społeczność uczelnianą sztandar

Złoty łańcuch rektorski, ofiarowany Politechnice Lwowskiej w r. 1904 przez Polskie Towarzystwo Politechniczne i Galicyjską Izbę Inżynierską we Lwowie. U góry pierwotny żeton (zakończenie), przy łańcuchu nowy żeton przerobiony w r. 1927

i przekazał JM Rektorowi, który z obu stron pokazał go zebranym, a następnie wręczył pocztowi sztandarowemu Politechniki Śląskiej (p. zdjęcie na okładce).

Wyrażam także moją wdzięczność za lata studiów w Politechnice Śląskiej zakończone dyplomami na Wydziale Mechanicznym i Wydziale Mechanicznym-Energetycznym w latach 1950-56.

Wreszcie dziękuję za wyjątkowo serdeczne przyjęcie od 1.01.1956 r. w Katedrze Silników Spalinowych pod kierownictwem prof. zw. mgr. inż. Kazimierza Sulimy-Szawłowskiego, w której byłem jedynym pracownikiem nie będącym Lwowiakiem.

Dziękuję specjalnie wszystkim osobom, które pomagały mi na tropach szukania ceremoniału akademickiego w Politechnice Lwowskiej.

*Jan Tadeusz Żeliński,
emerytowany nauczyciel akademicki*

W publikacji wykorzystano następujące materiały źródłowe:

1. dr hab. inż. Zbysław Pawłowski: "Dzieje Politechniki Lwowskiej 1844-1945", Wrocław-Warszawa-Kraków, Zakład Narodowy "Ossolineum", 1992
2. Program Politechniki Lwowskiej na rok akademicki 1939/40. Wydawca - Politechnika Lwowska, 1939
3. Zdjęcia z archiwum Politechniki Śląskiej

FAKTY I LICZBY w kadencjach 1996-1999 i 1999-2002

Na koniec drugiej kadencji władz rektorskich pod kierownictwem JM Rektora prof. Bolesława POCHOPIENIA przygotowane zostało opracowanie zatytułowane jak wyżej, w którym na 39 stronach zaprezentowano w skrócie dorobek Uczelni w okresie od 1996 roku do 2002 roku. Zostało ono poprzedzone "Słowem wstępnym Rektora", które publikujemy niżej w całości.

W dniu 31 sierpnia 2002 roku upływa druga kadencja władz rektorskich, którą zapoczątkował dzień 1 września 1996 roku.

Do pełnienia funkcji prorektorów zaprosiłem prof. Jana Chojcana, prof. Remigiusza Sosnowskiego i prof. Wojciecha Zielińskiego, którzy zostali poprzez wybory zaakceptowani przez Uczelniane Kolegium Elektorów.

W swoim programie wyborczym w 1996 roku stwierdziłem m.in.: "... Uczelnia powinna w maksymalnym stopniu udostępnić swoją bazę młodzieży pragnącej podjąć studia, umożli-

liwiać ich kontynuowanie na studiach podyplomowych, doktoranckich i innych formach kształcenia. Musi temu jednak towarzyszyć również troska o rozwój własnej kadry dydaktycznej, naukowej, badawczej, pracowniczej i administracyjnej.

Warunkiem podstawowym gwarantującym prawidłowy rozwój Uczelni jest przede wszystkim dbałość o nieustanne stwarzanie takich możliwych warunków pracy i atmosfery, które pozwoliłyby na partnerskie zaangażowanie się w ten proces wszystkich grup stanowiących społeczność akademicką... działanie przy równoczesnej wierności prawdzie, jawności oraz przejrzystości podejmowanych działań i decyzji na wszystkich poziomach, bezstronności, kompetencji, braku uprzedzeń i działań "układowych"... współpraca z lokalnymi wspólnotami samorządowymi...".

Poza tymi moimi deklaracjami przedstawiliśmy Senatowi kadencji 1996-1999 i 1999-2002 dokumenty pn. "Główne kierunki rozwoju Politechniki Śląskiej w kadencji", które zostały zatwierdzone w formie uchwały Senatu i stanowiły ramowy program naszych działań, przy współudziale całej społeczności akademickiej Uczelni.

Na ile nasze deklaracje, wyobrażenia i zamierzenia udało się zrealizować osądzicie Państwo sami.

Proszę wybaczyć pewną nieskromność zawartą w stwierdzeniu, że działając w latach 1996-2002 - trudnym okresie dla kraju, gospodarki, społeczeństwa, nauki i szkolnictwa wyższego - udało się nam wspólnie z Państwem dokonać znaczącego postępu w zakresie rozwoju kształcenia, badań naukowych, organizacji, zarządzania i administrowania, co niewątpliwie znajduje uznanie w notowaniach Politechniki Śląskiej wśród uczelni nie tylko krajowych.

Szczegółowa dokumentacja działań i uzyskiwanych rezultatów w minionych dwóch kadencjach przedstawiana była Senatowi i społeczności akademickiej w każdym roku kalendarzowym w postaci obszernego "Sprawozdania Rektora z działalności Politechniki Śląskiej". Dlatego też przedstawiane obecnie opracowanie "FAKTY i LICZBY w kadencjach 1996-1999 i 1999-2002" ma charakter ogólny i ogranicza się do zestawienia wybranych faktów i wskaźników.

Wielkim darem dla mnie była w obydwu kadencjach możliwość wielokrotnych bezpośrednich spotkań z Ojcem Świętym Janem Pawłem II. Wyrażając podziękowanie wszystkim, którzy ze mną współpracowali i wspierali wszelkie dzia-

łania pragnę równocześnie życzyć nowym Władzom Uczelni sprzyjających warunków do dalszego pomyślnego rozwoju Politechniki Śląskiej.

Bolesław Pochopień

Opracowanie zawiera następnie przypomnienie najważniejszych faktów, liczb i wskaźników, które charakteryzują działalność Uczelni w ostatnich sześciu latach. Dla Czytelników "Z ŻYCIA..." wybraliśmy najistotniejsze - zdaniem redakcji - fragmenty "FAKTÓW I LICZB w kadencjach 1996-1999 i 1999-2002", które zamieszczamy niżej w kolejności ujęcia w oryginalne.

Posiedzenia Senatu

W kadencjach 1996-1999 i 1999-2002 Senat Politechniki Śląskiej obradował na 64 posiedzeniach, na których podjął 367 uchwał.

Posiedzenia na ogół odbywały się w Sali Senatu w Gliwicach, ale były również posiedzenia wyjazdowe w nowopowstałym politechnicznym Ośrodku Szkoleniowo-Wypoczynkowym "CIS" w Szczyrku, w nowooddanym w Zabrze gmachu Wydziału Organizacji i Zarządzania oraz w Centrum Kształcenia Inżynierów w Rybniku. Na mocy uchwał Senatu Politechniki Śląskiej, w latach 1997-2002 tytuły DOKTORA HONORIS CAUSA POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ uzyskali:

prof. Asker L. ZADEH (1997 r.),
prof. Mieczysław MAKOSZA (1998 r.),
prof. Adam MACIEJNY (1999 r.),
prof. Andrzej BURGHARDT (2000 r.),
prof. Olgierd C. ZIENKIEWICZ (2001 r.),
prof. Povl Ole FANGER (2002 r.).

W roku 2001 zakończono sprawy formalne związane z ustanowieniem MEDALU POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ.

Na mocy uchwał Senatu medal ten uzyskali:

prof. Jerzy BUZEK (2001 r.),
prof. Wilibald WINKLER (2001 r.),
prof. Jan CHOJCAN (2002 r. - pośmiertnie).

W roku 2001, po raz pierwszy w historii Politechniki Śląskiej, odbyła się uroczystość odnowienia doktoratu po 50-latach prof. zw. dr inż. Stefanowi WĘGRZYNOWI.

W obydwu kadencjach Senat Politechniki Śląskiej, na prośbę Senatów różnych uczelni, zapiniował 22 wnioski o nadanie tytułu DOKTORA HONORIS CAUSA.

Organizacja i rozwój Uczelni

W okresie 1996-2002 wydano, zmodyfikowano lub uaktualniono wiele wewnętrznych aktów prawnych regulujących zasady funkcjonowania Uczelni, w tym m.in.:

- Statut;
- Zasady gospodarki finansowej Uczelni (wprowadzono nowy algorytm rozdziału środków);

- Zasady organizowania i prowadzenia studiów doktoranckich;
- Zasady organizowania i prowadzenia studiów podyplomowych oraz studiów i kursów specjalnych;
- Regulamin organizacyjny;
- Regulamin pracy;
- Regulaminy jednostek ogólnouczelnianych, międzywydziałowych i pozawydziałowych.

Ogółem w latach 1996-2002 Rektor wydał ok. 200 zarządzeń oraz ok. 150 pism okólnych. Cieszy wiele udanych przedsięwzięć, różnej wagi, które udało się zrealizować, a nie sposób wszystkich wymienić.

Można więc chociażby zauważyć:

- skuteczną realizację misji przybliżania miejsca studiowania do miejsca zamieszkania, z wydatnym wsparciem samorządów lokalnych (nieodpłatne przekazanie lub użyczenie Uczelni obiektów w wielu miastach i różnorodna pomoc w zamian za uruchomienie kształcenia),
- utworzenie Wydziału Transportu (rozpoczynające działalność od 1.09. br.),
- utworzenie Centrum Inżynierii Biomedycznej,
- utworzenie Centrum Edukacji w Mechatronice stowarzyszonego z UNESCO-UICEE,
- oddanie do użytku Ośrodka Szkoleniowo-Wypoczynkowego "CIS" w Szczyrku,
- oddanie do użytku Domów Studenckich w Zabrze i Rybniku,
- utworzenie Regionalnego Punktu Kontaktowego Programów Ramowych,
- uzyskanie uprawnień do nadawania stopnia doktora w dyscyplinie mechanika (RMT) i nauk ekonomicznych (ROZ),
- zatwierdzenie porozumienia w sprawie wspólnej kontynuacji realizacji i wykorzystania Śląskiej Akademickiej Sieci Komputerowej, regulaminu Rady Założycielskiej ŚASK, regulaminu Rady Użytkowników ŚASK,
- utworzenie Straży Akademickiej.

Zainicjowano uroczystości wmurowywania symbolicznych cegiełek dla ofiarodawców wyróżnionych przez Senat Politechniki Śląskiej na wniosek FUNDACJI NA RZECZ POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ. Wyróżnieniem takim i medalami fundatorów uhonorowano w latach 1997-2002: Miasta: Rybnik, Gliwice, Zabrze, Pana inż. Jana Binkiewicza z Toronto, Instytucje: Gliwickie Zakłady Elektroenergetyczne S.A., Elektrownię "Rybnik" S.A., Elektrownię Łaziska S.A.

Tradycyjnymi stały się już zainicjowane w 1998 roku coroczne KONCERTY WIOSENNE i cykle WYKŁADÓW CZWARTKOWYCH.

Kształcenie

W ostatnich sześciu latach, analogicznie jak w poprzednich dwóch kadencjach, obserwuje się

znaczny wzrost zainteresowania młodzieży studiami wyższymi. Politechnika Śląska wychodząc naprzeciw temu zapotrzebowaniu znacznie rozszerzyła ofertę programową i umożliwiła studiowanie znacznie większej liczbie studentów. Oferta programowa obejmuje obecnie: studia magisterskie jednolite, studia magisterskie II-stopniowe, zawodowe studia inżynierskie, uzupełniające studia magisterskie, studia doktoranckie, studia podyplomowe oraz studia i kursy specjalne. W okresie 1996-2002 wzrosła także liczba realizowanych na poszczególnych wydziałach kierunków studiów z 21 (w tym 18 różnych) do 31 (w tym 22 różnych). Studia realizowano przede wszystkim systemem dziennym, w mniejszym stopniu wieczorowym (<30%) i utrzymano również decyzję o zaniechaniu studiów zaocznych.

Uruchomiono studia na kierunkach "Zarządzanie i Inżynieria Produkcji" oraz "Socjologia" a ponadto w języku angielskim na makrokierunkach "Automatyka i Robotyka, Elektronika i Telekomunikacja, Informatyka" oraz "Technologia i Inżynieria Chemiczna".

W ciągu ostatnich 6 lat liczba studentów wzrosła dwukrotnie. Tak dynamiczny wzrost liczby studentów był możliwy dzięki konsekwentnej polityce władz Uczelni rozbudowującej Politechnikę Śląską jako uczelnię wielokampusową. W ciągu ostatnich dwóch kadencji utworzony w 1995 r. Wydział Organizacji i Zarządzania przeniesiono do Zabrze, znacznie rozbudowano Centrum Kształcenia Inżynierów w Rybniku, utworzono ośrodki dydaktyczne w Tychach, Żorach, Dąbrowie Górniczej, Bytomiu, Sosnowcu oraz w Reptach, gdzie prowadzi się studia integracyjne z udziałem osób niepełnosprawnych. Działania te były możliwe dzięki znacznemu zaangażowaniu się lokalnych samorządów w rozwój edukacji na poziomie wyższym(...)

W związku ze stałym wzrostem liczby absolwentów powołano w Politechnice Śląskiej w 1997 r. jedno z pierwszych w Polsce Biuro Karier Studenckich, mające na celu ułatwienie wprowadzenia absolwentów na rynek pracy. Uczelnia od 1996 roku jest współorganizatorem corocznych Targów Pracy.

Wzbogacono ofertę przedmiotów humanizujących. W ostatnich 6 latach położono bardzo silny nacisk na rozwój studiów doktoranckich, jako efektywnej formy rozwoju kadry naukowej. W tym czasie liczba uczestników studiów doktoranckich wzrosła ponad dwukrotnie. Również liczba absolwentów kończących studia wzrosła ponad dwukrotnie. Równocześnie, biorąc pod uwagę intensywny proces restrukturyzacji przemysłu, szczególnie w naszym regionie, znacznie rozbudowano stu-

dia podyplomowe oferując ponad 50 różnych programów, w których w ostatnich latach uczestniczyło corocznie prawie 2 tys. słuchaczy, w tym również studia podyplomowe międzyuczelniane z zakresu higieny pracy, zarządzania i administracji w służbie zdrowia oraz europejskie studia podyplomowe z zakresu programów strukturalnych (od października 2002 r.). W stosunku do roku 1996 wzrost liczby uczestników studiów jest prawie trzykrotny.

Staraniem władz Uczelni ostatnich dwóch kadencji było prawie trzykrotne zwiększenie funduszu pomocy materialnej dla studentów. Zaowocowało to znacznym zwiększeniem funduszy stypendialnych, szczególnie za wyniki w nauce, co przyczyniło się do większego zainteresowania studentów uzyskiwaniem lepszych ocen. Zostało to dostrzeżone również przez MEN, powodując zwiększenie funduszy na stypendia Ministra Edukacji Narodowej.

Drugim kierunkiem działań było zwiększenie funduszy na obsługę domów i stołówek studenckich, co pozwoliło na przeprowadzenie generalnych remontów prawie wszystkich domów studenckich, jak również rozszerzenie bazy noclegowej przez oddanie do użytku domów studenckich w Zabrze i Rybniku.

Zatrudnienie i rozwój kadry

Zmiany w zatrudnieniu nauczycieli akademickich ilustruje poniższe zestawienie (w oryginale przedstawiono je graficznie na koniec poszczególnych lat, począwszy od 31.12.1995 r. do 31.12.2001 r.)

Stanowisko	Liczba zatrudnionych	
	31.12.1995	31.12.2001
Profesor zwyczajny	44	72
Profesor nzw. z tytułem	47	53
Profesor nzw. bez tytułu	104	114
Docent ze st. dr. hab.	6	6
Docent bez st. dr. hab.	17	8
Adiunkt ze st. dr. hab.	38	42
Adiunkt bez st. dr. hab.	605	770
St. wykładowca	184	221
Wykładowca	41	91
Asystent	422	219
Lektor	18	18
Instruktor	6	8
Razem	1 532	1 622

W latach 1997-2002 nadano 478 stopni doktora i 41 stopni doktora habilitowanego. Tytuł profesora uzyskało 48 pracowników, na stanowisko profesora zwyczajnego mianowano 44 osoby, a na stanowisko profesora nadzwyczajnego - 206 osób. Na koniec 1995 r. w Uczelni zatrudnionych było 1 487 osób w grupie nienauczycieli, a na koniec 2001 r. - 1 571 osób.

Współpraca z zagranicą

W okresie dwóch kadencji władz rektorskich w zakresie współpracy z zagranicą nastąpił wy-

rażny wzrost aktywności. Jest to następstwem realizacji opracowanego przez władze rektorskie planu rozwoju Uczelni, który współpracę z zagranicą traktował jako jeden z głównych priorytetów. W latach 1997-2002, oprócz istniejących projektów Tempus (od 1990 r.), Tessa, Cost, Inco-Copernicus, Uczelnia bardzo aktywnie włączyła się do udziału w nowych programach jak np. Socrates/Erasmus, Leonardo da Vinci, Ceepus, oraz do programów badawczych w ramach 5. Programu Unii Europejskiej.

Wzrosła również liczba podpisanych umów o współpracy bezpośredniej o 36 nowych porozumień z uczelniami na całym świecie.

Aktualnie Politechnika Śląska współpracuje w ramach umów z 58 uczelniami i ośrodkami naukowymi. Zasięg terytorialny obejmuje współpracę z całym światem (m.in. podpisano umowy z uczelniami: USA - 4, Kanada - 2, Wietnam - 2, Korea, Chiny, Rep. Południowej Afryki, Japonia, Australia - po 1 umowie).

Obok umów uczelnianych Uczelnia uczestniczy również w wielu protokołach wykonawczych w ramach umów rządowych. Niestety zmiana zasad bezpośredniego finansowania tej współpracy ze środków Komitetu Badań Naukowych i przerzucenie ciężaru na badania statutowe w ramach danej jednostki wyraźnie odbiła się na spadku aktywności włączania tematów do umów rządowych. Ważnym wydarzeniem w rozwoju kontaktów zagranicznych było podpisanie w 1997 roku umowy o współpracy z koncernem Fiat w formie trójstronnego porozumienia pomiędzy Centrum Badawczym Fiata - Centro Ricerche Fiat Torino - a Politechniką Warszawską i Politechniką Śląską. W 1998 roku do konsorcjum dołączyła Filia Politechniki Łódzkiej w Bielsku-Białej - obecnie Akademia Techniczno-Humanistyczna. Efektem tej współpracy są wspólne badania naukowe.

Ważnym elementem tej współpracy jest organizowanie w uczestniczących Uczelniach konkursu na najlepsze prace magisterskie i doktorskie związane z problematyką przemysłu samochodowego. Łącznie w okresie 5 lat przyznano nagrody za 26 prac magisterskich i 7 prac doktorskich o łącznej sumie nagród 65 mln lirów. W 2001 roku umowa z Fiatem została poszerzona o współpracę z Fiatem Avio, który obok propozycji współpracy badawczej proponuje absolwentom Politechniki Śląskiej zatrudnienie (...). Widoczny jest wyraźny wzrost liczby wyjazdów pracowników Uczelni. Główną pozycję stanowią wyjazdy na konferencje, konsultacje (np. w ramach realizowanych projektów) oraz na staże i studia poprzez aktywny udział Uczelni w programie Socrates/Erasmus.

Liczba wyjazdów zagranicznych i przyjazdów gości zagranicznych w poszczególnych latach kształtowała się następująco:

Rok	Wyjazdy	Przyjazdy
1996	817	220
1997	912	260
1998	874	158
1999	1081	237
2000	1183	223
2001	1227	212

Nastąpiła zmiana struktury przyjazdów. Maleje liczba przyjeżdżających na zaproszenia na rzecz przyjeżdżających w ramach umów (głównie dzięki podpisanym protokołom w ramach umów rządowych) oraz stażystów (przede wszystkim w ramach programu CEEPUS) (...).

Badania naukowe i współpraca z przemysłem

W latach 1996-2001 finansowane były z budżetu państwa poprzez KBN:

- badania własne (BW);
- prace badawcze w określonych dyscyplinach i kierunkach naukowych (BK);
- projekty badawcze indywidualne (PBU);
- projekty zamawiane (PZ);
- projekty badawcze zamawiane (PBZ);
- projekty celowe zamawiane (PCZ).

Komitet Badań Naukowych częściowo dofinansowywał również:

- projekty celowe (PC);
- umowy dotyczące wsparcia przygotowania udziału w programach badawczych Unii Europejskiej ze środków PHARE (PM);
- umowy na wspieranie działań przygotowawczych do udziału w Piątym Ramowym Programie Badań, Rozwoju Technologicznego i Prezentacji Unii Europejskiej (PRUE);
- specjalne programy i urządzenia badawcze (SPUB) na dofinansowanie kosztów udziału w projektach EUREKI, COST, 5.PR.

Poza działalnością badawczą finansowaną przez budżet w Uczelni realizowane były prace badawcze na zamówienie innych jednostek. Do prac tych zaliczamy:

- prace naukowo-badawcze (NB),
- prace usługowo-badawcze (U),
- umowy wdrożeniowe (W).

Uczelnia prowadzi także od 2000 r. programy badawcze finansowane z budżetu Unii Europejskiej w ramach 5 Programu Ramowego (UE). Liczba wykonanych prac badawczych NB, U, W, PBU i PC w latach 1996-2001 kształtowała się następująco:

1996	-	934 + 33
1997	-	1025 + 33
1998	-	1033 + 25
1999	-	1001 + 28
2000	-	879 + 30
2001	-	831 + 47

W podanym wyżej zestawieniu drugie składniki oznaczają liczby prac PC, PZ, PCZ, PBZ, PM, PRUE, SPUB i UE.

Środki na działalność wspomagającą badania przekazywane są przez KBN do dyspozycji ministrów poszczególnych resortów. Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu przyznaje w ramach wnioskowanych kwot środki na działalność wspomagającą badania na następujące rodzaje prac:

- popularyzacja osiągnięć naukowych, w tym: organizacja konferencji, sympozjów,
- udział w targach i wystawach naukowych,
- ekspertyzy, recenzje, opinie i oceny naukowe,
- rozwój informacji naukowej i technicznej,
- działalność bibliotek naukowych,
- działalność wydawnicza,
- gromadzenie i udostępnianie informacji patentowej,
- unifikacja i typizacja wyrobów,
- ochrona własności intelektualnej i przemysłowej (...).

Zgodnie z Zarządzeniem Ministra Edukacji Narodowej nr 2 z dnia 21.02.1991 r. Minister przyznał nagrody za wybitne osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne.

Liczba przyznanych nagród indywidualnych (i) oraz zespołowych (z) była następująca:

1996	-	2i + 2z
1997	-	1i + 0z
1998	-	3i + 4z
1999	-	4i + 1z
2000	-	1i + 2z
2001	-	1i + 2z

Działalność wydawnicza

Działalność wydawniczą w latach 1996-2001 charakteryzuje stały wzrost liczby wydawanych pozycji. Zmiany dotyczą nie tylko liczb, ale także szaty wewnętrznej i zewnętrznej. Publikacje Wydawnictwa Politechniki Śląskiej są coraz ciekawsze pod względem merytorycznym i edytorskim, z kolorowymi zdjęciami, wkładkami, z indywidualnie projektowanymi okładkami.

Przez ostatnie lata zmieniły się także proporcje wydawanych rodzajów publikacji. Zdecydowanie wzrosła liczba podręczników i monografii.

Łącznie w latach 1996-2001 wydano 750 tytułów na 11 652 arkuszach wydawniczych.

Wydawnictwo prowadzi racjonalną dystrybucję swoich publikacji poprzez sieć punktów sprzedaży na Uczelni, księgarnie i hurtownie o zasięgu ogólnopolskim oraz poprzez internet. Na przestrzeni 6 lat nastąpił wzrost przychodów ze sprzedaży o 150%.

Ostatnie lata, mimo cięć budżetowych, sprzyjały "wyjściu" książki akademickiej poza krąg

uczelni. Wydawnictwo brało udział, co roku, w ogólnopolskich targach książki w Warszawie, Wrocławiu i Krakowie (zdobycie prestiżowych nagród, w tym I miejsce dla najlepszej książki akademickiej).

Publikacje Wydawnictwa Politechniki Śląskiej reprezentowały naszą Uczelnię na wszystkich wystawach światowych organizowanych przez Stowarzyszenie Wydawców Szkół Wyższych i Ministerstwo Edukacji Narodowej. Byliśmy obecni w Paryżu, Londynie, Lwowie, Wilnie, Rzymie, Sztokholmie, Pradze, Nowym Jorku. Cała ta działalność, mająca na celu popularyzację myśli i osiągnięć naukowych i dydaktycznych pracowników Politechniki Śląskiej, daje wymierne skutki w postaci konkretnych zamówień handlowych naszych publikacji.

Książka techniczna ze swej natury ma charakter wybitnie elitarny, przez co stanowi trudny materiał do dystrybucji, szczególnie w tak skomplikowanych czasach jak obecne. Mimo wszystko z podsumowania pracy Wydawnictwa Politechniki Śląskiej za lata 1996-2001 wyłania się zupełnie optymistyczny obraz działalności. Liczby wskazują wyraźnie, że wśród wydawnictw uczelnianych, a nawet profesjonalnych, jesteśmy placówką w pełni konkurencyjną.

Komputeryzacja Uczelni

W latach 1996 - 2001 głównym obszarem działań była rozbudowa infrastruktury sieci komputerowych - zarówno Uczelni jak i regionalnej sieci naukowej - Śląskiej Akademickiej Sieci Komputerowej.

W roku 1999 podpisana została 2-letnia umowa licencyjna SELECT w wersji edukacyjnej z firmą Microsoft, dzięki której Uczelnia i jej jednostki uzyskały łatwy i opłacalny finansowo dostęp do całości oprogramowania firmy Microsoft. Była to pierwsza w kraju umowa tego typu zawarta przez szkołę wyższą. W roku 2001 Ministerstwo Edukacji i Sportu zawarło analogiczną umowę dla wszystkich podległych jednostek edukacyjnych, dlatego, po wygaśnięciu "własnej" umowy, Politechnika korzysta obecnie, na tych samych zasadach, z umowy ministerialnej, 3-letniej (do roku 2004 włącznie).

W roku 1999 rozpoczęto prace nad realizacją komputerowego systemu obsługi toku studiów, nazywanego Dziekanat. Mimo znacznych trudności w realizacji i wdrożeniu można przyjąć, że obecnie system jest już w postaci pozwalającej na jego normalną eksploatację - tegoroczny (2002) nabór studentów na 1 rok studiów przebiegał bez znaczących zakłóceń. Normalnie przekazywane są przelewy stypendialne w postaci elektronicznej. Funkcjonuje "elektroniczny" indeks.

Sprawna infrastruktura sieciowa pozwala przypuszczać, że konieczne dla normalnego funkcjonowania Uczelni następne komputerowe systemy aplikacyjne, obejmujące kolejne obszary działalności Uczelni, będą mogły powstawać już bez przeszkód.

Oprócz znaczącego rozwoju sieci komputerowych - uczelnianej oraz regionalnej, w okresie lat 1997 - 2002 zrealizowano ponadto następujące przedsięwzięcia z zakresu komputeryzacji Uczelni.

Na początku 1999 roku w roli serwera sieciowo-obliczeniowego zainstalowany został komputer firmy SUN Enterprise 6500 w następującej konfiguracji: 12 procesorów UltraSPARC 366 MHz o mocy obliczeniowej ponad 6GFLOPS, 6 GB pamięci operacyjnej, 130 GB pamięci dyskowej, napęd DLT z magazynkiem na siedem kasetek po 40 GB, systemu operacyjnego Solaris 7, interfejs sieciowy ATM 155 Mbps, kompilatory C, C++, Fortran 77, Fortran 90.

Komputer ten jest dedykowany do obliczeń naukowych. Dostęp do niego mają zespoły badawcze z wszystkich jednostek naukowo-badawczych regionu, po złożeniu stosownego wniosku.

W roku 2000 system doposażono w licencje oprogramowania LSF (zakup realizowany za pośrednictwem Politechniki Gdańskiej z dofinansowaniem KBN), co umożliwi uczestnictwo w krajowym multi-klastrze obliczeniowym, którego celem jest racjonalne gospodarowanie mocą obliczeniową oraz zasobami programowymi. Równocześnie uaktualniono zainstalowane oprogramowanie Mathematica (Wolfram Research) do wersji 4.0.2, jak również zakupiono pakiety do obliczeń naukowo-technicznych MatLab oraz Simulink (...).

W celu poprawy jakości działania sieci Politechnika Śląska była jednym z inicjatorów podjęcia działań poza NASK-iem. Efektem tych działań stało się podpisanie w połowie roku 1997 porozumienia o powstaniu inicjatywy i sieci ogólnopolskiej POL34 - Politechnika Śląska była "założycielem" tego porozumienia, wraz z pięcioma innymi ośrodkami - Gdańskiem, Krakowem, Łodzią, Poznaniem i Wrocławiem. Sieć POL34 ewaluowała następnie do POL155 a obecnie budowa jest kontynuowana w ramach projektu PIONIER. W rezultacie - Śląsk uzyskał połączenie z resztą kraju z szybkością 34 Mbps (50krotnie szybsze niż projekt NASK).

W następnych krokach podniesiono szybkość połączenia do Katowic, do 34 Mbps (korzystając z infrastruktury TelEnergo). Ponadto - ICM przystąpił do POL34. W rezultacie wystąpiła zauważalna poprawa pracy sieci (...).

Remonty i inwestycje

Działalność remontowa w latach 1996-2002 koncentrowała się na poprawie stanu technicznego obiektów Uczelni oraz obniżeniu kosztów eksploatacyjnych poprzez modernizację systemów elektrycznych, cieplnych, wodno-kanalizacyjnych oraz uszczelnienie i ocieplenie obiektów, a w szczególności wymianę okien.

Realizowany był skutecznie wieloletni plan modernizacji i doposażenia domów studenckich, które w chwili obecnej osiągnęły bardzo wysoki standard techniczny i estetyczny. Na ukończeniu jest też, realizowana od 1999 r., modernizacja Hotelu Asystenckiego.

Główne zadania inwestycyjne realizowane w tym okresie, to:

- zakończenie i oddanie do eksploatacji w 1999 r. Ośrodka Szkoleniowo-Wypoczynkowego "CIS" w Szczyrku (fundusze własne),
- wznowienie inwestycji Obiektu Dydaktycznego dla Wydziału Mechanicznego Technologicznego (budżet resortu),
- budowa pawilonu badawczego przy Wydziale Inżynierii Środowiska i Energetyki (budżet KBN),
- adaptacja obiektów w Zabrze na cele dydaktyczne Wydziału Organizacji i Zarządzania i domy studenckie (w zasadniczej części finansowane przez budżet Zabrze),
- modernizacja Ośrodka Wczasowo-Kolonijnego w Jastrzębiej Górze.

Ponadto realizowano na wydziałach szereg modernizacji i adaptacji pomieszczeń dla potrzeb dydaktyki, korzystając z różnych źródeł finansowania (środki własne, KBN, sponsorzy). Ważniejsze z tych zadań to:

- zabudowa i adaptacja na potrzeby dydaktyczne podcieni Wydziału Automatyki, Elektroniki i Informatyki,
- przebudowa hali technologicznej Wydziału Chemicznego na Środowiskowe Laboratorium Komputerowe,
- modernizacja auli 200 Wydziału Górnictwa i Geologii (...).

Z PRAC KBN

■ Posiedzenie Komitetu

Kolejne posiedzenie Komitetu Badań Naukowych odbyło się 19 września 2002 roku. Obradom przewodniczył prof. Michał Kleiber - minister nauki, przewodniczący KBN. Przed przyjęciem porządku obrad i protokołu z poprzedniego posiedzenia minister Kleiber przekazał następujące informacje:

- ♦ Zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z 26 czerwca 2002 r. od 1 lipca br.

Minister Nauki kieruje, obok działu administracji rządowej NAUKA, działem INFORMATYZACJA.

♦ Prezes Rady Ministrów wyraził zgodę na udział w posiedzeniach Komitetu, z prawem do głosowania, przedstawiciela Ministra Zdrowia - pana Andrzeja Naumana, podsekretarza stanu w Ministerstwie Zdrowia.

♦ W związku z objęciem przez prof. Piotra Wolańskiego funkcji Prorektora ds. Nauki na Politechnice Warszawskiej, ustało jego członkostwo w Zespołach T-12 i O-13. Prof. Piotr Wolański, jako ekspert, będzie w dalszym ciągu pełnił funkcję przewodniczącego Zespołu I-15. W skład Zespołu T-12 wszedł prof. Jerzy Merksiz z Politechniki Poznańskiej, specjalista z dziedziny spalinowych zespołów napędowych.

♦ W związku z objęciem przez prof. Ryszarda Borowieckiego funkcji Rektora Akademii Ekonomicznej w Krakowie, ustało jego członkostwo w Zespole H-02. W skład Zespołu H-02 wszedł prof. Mariusz Bratnicki z Akademii Ekonomicznej w Katowicach, specjalista z dziedziny organizacji i zarządzania.

♦ Prof. Maciej Żylicz otrzymał nagrodę Prezesa Rady Ministrów za wybitne osiągnięcia naukowe w 2001 r. z zakresu biologii molekularnej. Komitet złożył gratulacje prof. Żyliczowi.

Na wniosek Departamentu Współpracy z Zagranicą i Integracji Europejskiej Komitet:

♦ przyjął uchwałę w sprawie przyznania środków finansowych na dofinansowanie badań naukowych i prac rozwojowych będących częścią programów UE lub innych programów międzynarodowych w łącznej wysokości 24.935.700 zł;

♦ przyjął uchwałę w sprawie przyznania środków finansowych na dofinansowanie realizacji zadań dotyczących uczestnictwa polskich zespołów w projektach 5. Programu Ramowego Badań, Rozwoju Technicznego i Prezentacji Unii Europejskiej w wysokości 60.000 zł;

♦ postanowił przyjąć rozliczenia raportów rocznych i końcowych, ocenionych pozytywnie, z wykonania w 2001 r. zadań w ramach projektów 5. Programu Ramowego realizowanych przez jednostki naukowe;

♦ postanowił utrzymać kary umowne dla Huty Częstochowa oraz Orła Białego S.A. naliczone z powodu opóźnienia w złożeniu raportów;

♦ przyjął informację o wysłaniu listy polskich kandydatów do Grup Doradczych 6. PR oraz o uczestnictwie Polski w 5. Programie Ramowym Unii Europejskiej.

Z danych statystycznych wynika, że według stanu z 31 lipca br. 1056 polskich zespołów naukowych i firm uczestniczy w 836 realizowanych w ramach 5.PR projektach badawczych.

Oczekiwane dofinansowanie z Komisji Europejskiej dla zakwalifikowanych zespołów ma wynieść ok. 123 milionów euro.

W przygotowanym kolejnym, 6. Programie Ramowym polskie zespoły badawcze wykazały dużą aktywność - ilość zgłoszonych projektów uplasowała nas na 6 pozycji wśród 58 krajów (UE, kraje kandydujące oraz inne), które wykazały wstępne zainteresowanie uczestnictwem w 6.PR.

Na wniosek Departamentu Studiów i Polityki Naukowej KBN:

♦ zwiększył środki na działalność wspomagającą badania w 2002 r. o 770.000 zł z przeznaczeniem na pokrycie kosztów działalności wydawniczej czasopisma "Forum Akademickie", dofinansowanie wystawy pt. "Poland and XX-th century" oraz Konferencji Antarktycznej a także na sfinansowanie I etapu utworzenia scentralizowanej bazy danych KBN;

♦ przyjął 31 raportów z realizacji zadań dofinansowywanych ze środków na działalność ogólnotechniczną i wspomagającą badania w 2001 r. przedłożonych przez naczelne i centralne organy administracji oraz PAN i PAU, oraz uznał zadania za rozliczone.

Prof. Marek Bartosik, sekretarz stanu w KBN, przekazał informację o:

♦ projekcie ustawy o finansowaniu nauki,
♦ projekcie ustawy zmieniającej ustawę o Komitecie Badań Naukowych (projekt reguluje przekształcenie urzędu Komitetu Badań Naukowych w Ministerstwo Nauki i Informatyzacji),
♦ projekcie rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie utworzenia Ministerstwa Nauki i Informatyzacji i zniesienia urzędu Komitetu Badań Naukowych.

Jan Krzysztof Frąckowiak, podsekretarz stanu w KBN przedstawił informację o projekcie ustawy o informatyzacji działalności administracji publicznej.

Departament Ekonomiczny KBN przedstawił informację o wykonaniu budżetu część 28-Nauka w I półroczu 2002 r. oraz o realizacji budżetu działu 730 - Nauka wg stanu na 31 sierpnia 2002 r.

Komitet zapoznał się także z projektem budżetu, części 28-Nauka, na rok 2003 według limitu środków przyznanego przez Ministra Finansów. Projekt ten wywołał burzliwą dyskusję, której jedną z konkluzji było, że środowiska naukowe powinny podjąć energiczne działania, których celem powinno być prezentowanie zarówno decydentom jak i szerokim rzeszom społeczeństwa wyników prac naukowych i ich

wpływu na gospodarkę i jakość życia obywateli. Minister Kleiber zadeklarował pomoc urzędu Komitetu w tej sprawie.

Kolejne posiedzenie Komitetu Badań Naukowych odbędzie się 17 października 2002 roku.

9 września br. redakcja "Z Życia Politechniki Śląskiej" otrzymała od rzecznika prasowego KBN, pana dr. Tadeusza ZALESKIEGO, informację następującej treści:

Szanowni Państwo,

Tak jak to już zapowiadałem, zgodnie z decyzją Ministra Nauki Departament Informacji i Promocji ma ulec likwidacji. W związku z tym poprosiłem o zwolnienie mnie z obowiązków kierowania departamentem z funkcji rzecznika prasowego i rozwiązanie umowy o pracę. Jutro (10 września br.) będę ostatni dzień w pracy w KBN. Jak mnie poinformowano nowy rzecznik prasowy zostanie powołany w drodze konkursu za kilka tygodni.

Chciałbym bardzo serdecznie podziękować wszystkim za 4 i półletnią miłą i owocną współpracę.

Z wyrazami szacunku - Tadeusz Zaleski

Dzięki bardzo życzliwej współpracy z dr. T. Zaleskim mogliśmy Szanownych Czytelników naszego biuletynu informować na bieżąco i w szczególności o działalności Komitetu Badań Naukowych. Wraz z podziękowaniem za wieloletnią współpracę życzymy panu T. Zaleskiemu pomyślności i zadowolenia z pełnienia funkcji rzecznika prasowego Uniwersytetu Gdańskiego, którą to funkcję powierzono Mu z dniem 16 września br.

Z NOTATNIKA PRZEWODNICZĄCEGO RG SzW

Prezydium Rady Głównej zebrało się na 35. w bieżącej kadencji posiedzeniu 11 lipca br. Spośród kilkunastu spraw będących przedmiotami debaty omówię kilka.

Prezydium zapoznało się z projektem ustawy o utworzeniu w Łodzi nowej uczelni medycznej, która ma powstać przez połączenie Akademii Medycznej w Łodzi z Wojskową Akademią Medyczną im. gen. dyw. Bolesława Szareckiego i nosić nazwę *Uniwersytetu Medycznego w Łodzi*. Prezydium zaopiniowało pozytywnie zawartą w projekcie ustawy koncepcję połączenia obu łódzkich uczelni medycznych, zgłosiło zastrzeżenia co do kilku szczegółów projektu oraz wy-

raziło zdecydowanie negatywną opinię co do proponowanej nazwy nowej uczelni. Odwołując się do tego, co Rada Główna przedstawiała już wielokrotnie, Prezydium stoi na stanowisku, że nazwa *uniwersytet* może i powinna być nadawana zgodnie z polską tradycją i musi odpowiadać temu, co uczelnia nosząca takie imię reprezentuje w zakresie prowadzonych (na wysokim poziomie) studiów i badań naukowych. Tradycja ta kojarzy nazwę uniwersytet z uczelnią, która kształci studentów na wielu kierunkach studiów i prowadzi badania w wielu dyscyplinach z zakresu nauk humanistycznych, ścisłych i przyrodniczych. Przypomnieć tu trzeba kryteria, którym odpowiadać powinna uczelnia typu uniwersyteckiego, uchwalone przez Radę Główną Szkolnictwa Wyższego 16 czerwca 1992 roku. Uczelnia taka powinna: a) zatrudniać na podstawie mianowania co najmniej 60 nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora habilitowanego, w tym co najmniej 30 posiadających tytuł naukowy profesora, b) prowadzić studia magisterskie na co najmniej 6 kierunkach wraz z uprawnieniami do nadawania stopnia naukowego doktora w co najmniej 6 dyscyplinach nauki, w tym co najmniej 3 dyscyplinach humanistycznych oraz z uprawnieniami do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego w co najmniej 2 dyscyplinach, c) uzyskać pozytywną opinię zespołu powołanego przez Radę Główną, sformułowaną na podstawie opinii 3 uniwersytetów. Uczelnia medyczna, której utworzenie przewiduje wspomniany projekt ustawy ma być "wąskoprofilowaną". Będzie to uczelnia o niewątpliwie wysokim poziomie badań i kształcenia, ale nie w zakresie szerokiego wachlarza kierunków oraz dyscyplin naukowych, a więc nie będzie uczelnią, o jakiej mowa, gdy wymienia się atrybuty uczelni mającej nosić nazwę *uniwersytetu*. Trzeba tu powiedzieć, że sprawa ma znaczenie nie tyle w warstwie "prestżowej", ale w sferze, którą nazwałbym rzetelnością informacji: nazwa powinna oznaczać to, co rozumiemy się podkładając pod nią, określaną jej brzmieniem, treść.

Prezydium zaopiniowało pozytywnie (zgłaszając pewne uwagi szczegółowe) projekty ustaw o utworzeniu Akademii Marynarki Wojennej im. Bohaterów Westerplatte oraz Akademii Obrony Narodowej. Ustawy te mają charakter formalno-porządkowy. Obie, zasłużone uczelnie wojskowe istnieją od dawna (Akademia Marynarki Wojennej ma tradycje 80-letnie), ale działały w oparciu o przepisy nie odpowiadające obecnej sytuacji prawnej; były powołane aktami prawnymi rangi niższej niż ustawa i należało to zmienić.

Prezydium zapoznało się - w takim zakresie, jaki był możliwy w bardzo krótkim czasie - z projektem ustawy o zmianie ustawy o powszechn-

nym obowiązku obrony narodowej, przede wszystkim w części dotyczącej służby wojskowej studentów i absolwentów. Wysłuchano opinii i uwag przedstawicieli Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu na ten temat i postanowiono zaaprobować uwagi Ministerstwa.

Będąc na Wybrzeżu skorzystałem z zaproszenia prorektora Uniwersytetu Gdańskiego do spraw nauki, profesora Andrzeja Ceynowy i zwiedziłem, wraz z profesorem Jerzym Błażejowskim, Stację Morską Uniwersytetu Gdańskiego na Helu kierowaną przez dr. Krzysztofa Skórę. Stacja jest znana przede wszystkim z prowadzenia - we współpracy międzynarodowej - programu restytucji fok w Bałtyku, w szczególności w polskiej strefie tego morza. Ale ma ona też imponujące osiągnięcia edukacyjne w zakresie ochrony środowiska, zarówno na poziomie szkół średnich i podstawowych, jak i szeroko rozumianej społecznej popularyzacji problemów ekologii. Skala zaś udostępniania stacji studentom biologii innych uniwersytetów polskich, skłania do wyrażenia przekonania, iż jest to placówka świetnie realizująca idee współpracy międzyuczelnianej.

Na zakończenie chciałbym przedstawić pewną uwagę ogólną. Rozpoczęcie działalności przez Państwową Komisję Akredytacyjną skłania do refleksji na temat obserwowanej w minionych latach "presji ilościowej" z jej konsekwencjami jakościowymi. Warto zobaczyć jakie są obecnie tendencje. Wydaje się, że można mówić o pewnym "nasycaeniu się" tzw. rynku edukacyjnego. W ostatnim dwunastolecu procentowe przyrosty liczb studentów w poszczególnych latach mierzone w stosunku do lat poprzednich, były takie: w roku 1991 było o 6.1% studentów więcej niż w roku 1990, w roku 1992 było ich więcej o 18% w stosunku do roku 1991, w latach następnych, aż do roku 1998 utrzymywał się mniej więcej ten sam poziom przyrostów (w granicach 17% - 18%), a potem przyrosty stają się coraz mniejsze - w roku 1999 było o 12.3% studentów więcej niż w roku 1998, w roku 2000 o 10.6% więcej niż w roku 1999, w roku 2001 o 7.7% więcej niż w roku 2000. Jeszcze jaskrawiej widać tę tendencję w zakresie studiów zaocznych i wieczorowych: w roku 1992 było o 34.5% studentów zaocznych i wieczorowych więcej niż w roku 1991, w roku 1993 aż o 38.9% więcej niż w roku 1992, ale w roku 2001 przyrost w tej grupie wobec roku 2000 wyniósł tylko 7%. Sytuacja więc będzie stawać się chyba coraz bardziej normalną, a element jakości kształcenia zacznie być niebawem, nie tylko przedmiotem troski PKA, ale także istotnym czynnikiem decydującym o konkurencyjności uczelni, które będą musiały zabiegać o studentów. Żywiłowość bowiem niekontrolowanego rozwoju ilościowego zaczyna się kończyć.

Andrzej Pelczar

KURSY Z JĘZYKA FRANCUSKIEGO

Na podstawie umowy zawartej pomiędzy Politechniką Śląską i Chambre de Commerce et d'Industrie de Paris w roku akademickim 2001/2002 były prowadzone kursy z języka francuskiego biznesu przygotowujące do otrzymania certyfikatu Chambre de Commerce et d'Industrie de Paris. 4 czerwca 2002 r. odbył się egzamin pisemny przysłany przez Chambre de Commerce i ustny przygotowany i przeprowadzony przez lektorów romanistów. Wynik pierwszego tego typu egzaminu jest wysoce satysfakcjonujący, gdyż na 12 osób przystępujących do egzaminu 11 otrzymało certyfikat. W roku akademickim 2002/2003 będą prowadzone kursy na tym samym poziomie oraz kurs wyższego stopnia przygotowujący do otrzymania kolejnego dyplomu Izby Handlowej.

mgr Katarzyna Wrześniowska

Rowerem na Mont Blanc

Aby uczcić 50. rocznicę powstania Ośrodka Sportu Politechniki Śląskiej mgr Henryk BRAŚ (pracownik Ośrodka Sportu) wybrał się na samotną, rowerową wyprawę do CHAMONIX. Oprócz przejechania ponad 2700 km wszedł na Mont Blanc (4.808 m n.p.m.) całkowicie udowadniając, że kadra Dyrektora dr. Krzysztofa CZAPLI to ludzie, dla których najwyższe europejskie poziomy, to codzienna normalność. Trasa rozpoczęła się w Gliwicach i wiodła przez Czechy, Niemcy, Szwajcarię do Francji i z powrotem (Racibórz, Opawa, Passau, München, Lindau, Luzern, Martigny, Chamonix, Genewa, Bern, Konstanz, Ulm, Regensburg, Plzen, Praha, Pardubice, Gliwice). Szlak "akcji górskiej" to tzw. "droga Gouter", która kończy się śnieżną granią Bosses, piękną i bardzo eksponowaną. Podczas wyprawy dużym zainteresowaniem cieszyły się (rozdawane) materiały promocyjne o Politechnice Śląskiej (zdjęcia, koszulki, gadzety). Pytano o szczegóły, kilometry i kiwano głową z uznaniem, wiedząc ile trzeba było pokonać przełęcz, ile zaliczyć podjazdów, ciągnąć ciężką przyczepę.

Mgr H. Braś w ten niecodzienny sposób uczcił również swoje urodziny. Tego lata, podobnie jak Ośrodek Sportu, skończył 50 lat.

Z okazji jubileuszy dr K. Czapla, Dyktor Ośrodka Sportu Politechniki Śląskiej przeprowadził rozmowę z dr. H. Brasiem. Treść tej rozmowy publikujemy niżej.

K. Cz.: *Panie magistrze, skąd pomysł, żeby na Mont Blanc i to jeszcze na rowerze?*

H.B.: Jak Pan wie, okazja była szczególna i trzeba było czegoś szczególnego, żeby ją uczcić... Poza tym, mężczyzna w moim wieku wchodzi ponownie w świat chłopców i musi się często i ostro sprawdzać... żartuję, ale chyba nie do końca.

Już w Pradze

K.Cz.: *Co było trudniejsze - długa jazda rowerem, czy wysokość i śniegi Białej Góry?*

H.B.: Nie mogę powiedzieć gdzie było trudniej. Jechałem 13 dni w jedną stronę. Codziennie średnio 120 km. W górach spędziłem tylko dwie noce na biwaku powyżej schroniska Gouter (ok. 3800 m n.p.m.), chociaż wydawało mi się, że byłem tam tydzień. Tak naprawdę jednak to mimo, że było czasem trudno, to przede wszystkim było pięknie... Śliczne małe miasteczko, zamki, skały, śniegi, przestrzeń i wielu wspinających ludzi po drodze.

K.Cz.: *Czy było czasem niebezpiecznie?*

H.B.: Hmm - spałem w śnieżnej wannie, w płachcie biwakowej. Gwiazdy były na wyciągnięcie ręki... w środku nocy, jeszcze przy "czołówkach" ja i inni "zdobywcy" opuszczaliśmy okolice schroniska Gouter, zamieniając się w małe świecące robaczki zawieszane w czarnej przestrzeni. Pogoda załamała się jednak wcześniej niż wróżyła prognoza. Na szczyt wchodziłem podczas braku widoczności i przy huraganowym wietrze... na czworakach, jako ostatni tego dnia (godz. 9.00) - byłem sam, nie związany liną i wszystko co chciałem zrobić, to nie dać się związać z grani Bosses do Chamonix. Później wraz z grupą ok. 40 osób zostałem "uwięziony" w schronie Vallot. Mieliśmy tam siedzieć 2 dni, bo wtedy powinna nastąpić poprawa pogody. Nie mieliśmy jedzenia... i miejsca, żeby usiąść. Pogoda jednak niespodziewanie poprawiła się i nie po 2 dniach lecz po 4 godzinach ruszyliśmy w dół. Potem mimo padającego śniegu, wiatru, świat stawał się coraz

bardziej przyjazny. Nazajutrz w Chamonix była kawa, upał, kwiaty, zielone drzewa i prysznic.

K.Cz.: *Co się szczególnie pamięta podczas takiej wyprawy?*

H.B.: Ponieważ każdy dzień jest bardzo intensywny, pamięta się wszystko... oprócz jednak gór, tych z bliska, pamiętam prowincjonalną Bawarię niemożliwą do zobaczenia z samochodu z autostrady.

K.Cz.: *A dlaczego na wyprawy wyjeżdża Pan zawsze sam?*

H.B.: Nieprawda, niedawno wraz z kolegą, również pracownikiem Ośrodka Sportu mgr. A. SYPIENIEM jako pierwsi przejechaliśmy zimą, rowerami, zamrożoną plażą od Świnoujścia do Helu. Brzegiem morza, śpiąc w namiocie na plaży. Mówiłem już, że nie ja jeden, ale my wszyscy w Ośrodku Sportu stanowimy europejską elitę. Przy okazji - chciałbym, żeby jak najwięcej studentów mogło brać z nas przykład i zarówno teraz jak później,

kiedyś na swoje 50-lecie mieli w sobie tyle sił, żeby mogli podjąć się każdego "wariactwa", jakie sobie wymyślą...

- My wszyscy podczas lekcji w.f. (z) robimy wszystko, by to stało się realne.

K.Cz.: *Dziękuję za rozmowę.*

H.B.: Dziękuję.

R Ó Ż N E

■ Przewodniczący Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność" wystosował pismo do JM Rektora, w którym czytamy: *Uprzejmie informuję, że dr inż. Wojciech Pillich został wybrany do Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność" na kadencję 2002-2006. Składamy Panu Rektorowi z tego powodu serdeczne gratulacje. Równocześnie zwracamy się z prośbą o udzielenie panu Wojciechowi Pillichowi wszelkiej możliwej pomocy przy realizacji ciążących na nim z tego powodu obowiązków. Nadmieniam, że działalność KSN NSZZ "Solidarność" ma na celu poprawę sytuacji polskiej nauki i jest prowadzona dla dobra wszystkich placówek naukowo-badawczych w Polsce.*

■ Dziekan Wydziału Górniczego i Geologii prof. Krystian PROBIERZ poinformował nas, że na Wydziale w ciągu dwóch kadencji, czyli w okresie 1996-2002 odbyło się 76 zwyczajnych i 56 nadzwyczajnych posiedzeń Rady Wydziału. Na wszystkich 132 posiedzeniach Rady Wydziału obecny był Dziekan prof. Marian DOLIPSKI, co - jak podkreślono w piśmie - jest zapewne wydarzeniem godnym uwagi.

SPORT

■ XXI edycja za nami...

Sport dla wielu to dobra zabawa, ale dla prawdziwych sportowców to walka o zajęcie jak najlepszego miejsca w swojej dyscyplinie. XXI edycja AMPów już za nami. Czy nasi sportowcy zawiedli, czy też sprawili niespodziankę?

Tak jak dla wielu polskich sportowców istotnym wydarzeniem w karierze sportowej są występy na Mistrzostwach Świata czy Europy, tak dla naszych studentów-sportowców udział w Akademickich Mistrzostwach Polski Szkół Wyższych oraz Akademickich Mistrzostwach Polski Politechnik. Obie te imprezy są najważniejsze dla żaków, którzy reprezentują swoje uczelnie na arenie sportowej. Co dwa lata zjeżdżają się oni z całego kraju, by walczyć o najwyższe trofeum w swojej dyscyplinie. Zawody takie rozgrywane są w sumie w 36 różnych dyscyplinach, jednak 20 z nich rozgrywa się w ramach AMPSzW, natomiast resztę w ramach AMPP.

Przypatrując się zmaganiom gliwickich sportowców w tych ogólnopolskich zawodach, nie możemy czuć zawodu z powodu złego reprezentowania naszej Uczelni w dziedzinie sportu. Tak jak wielu studentów i naukowców odnosi sukcesy w różnego rodzaju konkursach, tak i nasi sportmeni niejednemu raz stają na najwyższym podium i z dumą wypowiadają imię Politechniki Śląskiej. W XXI edycji Politechnika Śląska Gliwice zajęła 6. miejsce, zdobywając 163 punkty. Nie udało się nam jednak pokonać trzech uniwersytetów: z Warszawy, Poznania oraz Lublina, które zajęły kolejno pierwsze, drugie i trzecie miejsce w ogólnej klasyfikacji oraz politechnik z Warszawy i Gdańska, odpowiednio czwarte i piąte miejsce. Te dwie politechniki również pokonały nas w klasyfikacji uczelni technicznych, w której zajęliśmy 3. miejsce.

Sekcja trójboju siłowego oraz mgr S. Grymowicz (trener) - złoci medaliści AMPP

Na tak dobry wynik złożyły się występy naszych sportowców w kilku dyscyplinach, które od wielu lat reprezentujemy na bardzo wysokim poziomie. To wszystko za sprawą utrzymywania przy naszej Uczelni sekcji wyczynowych. Są one fundamentem do budowy drużyn, które uczestniczą właśnie w tych mistrzostwach.

Anna Rutkowska

■ Nie wstydzimy się

Akademickie Mistrzostwa Śląska to rozgrywki sportowe, w których biorą udział tylko uczelnie wyższe z naszego regionu. Znacznie mniejsza liczba uczelni wcale nie oznacza łatwiejszą walkę o zdobycie najlepszej lokaty wśród śląskich szkół wyższych. W tym roku rywalizacja o pierwsze miejsce w klasyfikacji ogólnej ponownie była zacięta, jednak nie było na nas mocnych, by odebrać nam to najwyższe trofeum z poprzedniego roku. Pierwsza trójka wygląda następująco: **Politechnika Śląska (363 pkt)**, Uniwersytet Śląski (319 pkt.), Akademia Ekonomiczna (303 pkt.).

Koszykarze Politechniki Śląskiej prowadzeni przez mgr. W. Stasiaka

Wielu zawodników naszej Uczelni jest wciąż w dobrej formie i tak jak w poprzednim sezonie nie dali się pokonać swoim rywalom. Tylko w jednej dyscyplinie nasi sportmeni znaleźli się tuż za podium, każde inne miejsce zawsze uhonorowane medalem złotym, srebrnym czy brązowym. Największe triumfy święciliśmy w tenisie stołowym kobiet i mężczyzn, kolarstwie kobiet i mężczyzn, judo, piłce nożnej i wciąż rozwijającej się dyscyplinie jakim jest dart. Nowy rok akademicki to również nowy sezon w tych mistrzostwach, każdy sobie zapewne życzy, by kolejny raz gliwiczcy studenci zasłużyli na najwyższe laury.

Anna Rutkowska

■ Brąz dla siatkarzy AZS Gliwice

W ubiegłym roku pod koniec sierpnia Gliwice gościły drużyny na Akademickich Mistrzostwach Polski w Grach Zespołowych i Tenisie Stołowym. Jedną z największych niespodzianek i zarazem sukcesem gospodarzy był złoty medal siatkarzy mężczyzn. W tym roku AMP gościły w Gorzowie Wielkopolskim. Nie zabrakło na nich oczywiście AZS Gliwice, którego reprezentowała drużyna siatkarzy prowadzona przez dr. Krzysztofa Czapłę. Gliwiczcy siatkarze jechali tam jako jedni z faworytów i zarazem obrońców tytułu. Na miejscu jednak okazało się, iż przyjechały tylko cztery drużyny: AZS Opole, AZS Zielona Góra, AZS Politechnika Warszawska oraz nasi reprezentanci. Było więc wiadome, że wynik nie będzie w pełni odzwierciedlał poziomu tych drużyn. Czy to jest dobre wytłumaczenie dlaczego Gliwice przywiozły brązowy medal, co nie jest chyba

szczytem sukcesu wiedząc, iż jest to przedostatnie miejsce. Większa liczba meczy dałaby możliwości pokazania się i była by możliwość nadrobienia np. przegranego meczu. Trzy mecze w takim turnieju to chyba za mało. Pytanie dlaczego organizatorzy nie zdecydowali się na zorganizowanie meczy rewanżowych. Mistrzostwa trwają trzy dni i rozgrywając po 4 mecze dziennie można by bardziej poważniej podchodzić do wyniku. Dodatkowo siatkarze zostali by do samego końca turnieju co również miało by znaczenie dla integracji rodziny azetesiaków. Nie mniej jednak siatkarze AZS Gliwice zdobyli brązowy medal, przegrywając tylko w pierw-

Siatkarze AZS Gliwice przywieźli z Gorzowa brązowy medal

szym meczu z AZS Opole 1:3. Później było już znacznie lepiej. W tym samym dniu pokonali oni 3:2 AZS Politechnikę Warszawa oraz Zieloną Górę.

Sławomir Gibas

■ Drużynowe Mistrzostwa Polski w szachach - I Liga Juniorów

W dniach 20-28 lipca br. w Łącznej k. Kielc rozegrano Drużynowe Mistrzostwa Polski w szachach - I Liga Juniorów. Startowało 12 drużyn, w tym drużyna **AZS Politechniki Śląskiej Gliwice**. Każda z drużyn rozegrała 11 meczy, grano systemem każdy z każdym. Akademicy odnieśli 1 zwycięstwo, 1 remis i 9 porażek. Ostatecznie zespół zajął 11. miejsce i będzie musiał niestety opuścić szeregi pierwszoligowców. Wystąpił w składzie: **Michał Flasiński, Michał Kunicki, Piotr Wojciechowski, Karol Gola, Aleksandra Wojciechowska, Karolina Gola, Dawid Wysocki, Marta Szydłowska, Magdalena Krasnodębska.**

Sławomir Gibas

■ Drużynowe Mistrzostwa Polski w szachach - II Liga Seniorów

W dniach 31 sierpnia - 8 września br. w Wiśle rozegrano Drużynowe Mistrzostwa Polski w szachach - II Liga Seniorów. W zawodach startowało 31 drużyn z całej Polski, w tym drużyna **AZS Politechniki Śląskiej Gliwice**. Zgodnie z regulaminem rozgrywek dwie pierwsze drużyny awansowały do I ligi, natomiast drużyny,

które zajęły miejsca 21 i niższe spadały do rozgrywek wojewódzkich (III liga). Zespoły występowały w składach sześciuosobowych (5 mężczyzn i jedna kobieta). Każda z drużyn rozegrała 11 meczy. Drużyna **AZS Politechniki Śląskiej Gliwice** zajęła 7 miejsce.

Wystąpiła w składzie: **Tomasz Muc, Adrian Wiśniewski, Dariusz Smagacz, Piotr Stefanek, Adrian Juzek, Aleksandra Wojciechowska, Krzysztof Rzepka, Adam Wojciechowski.**

Najlepszy wynik w drużynie uzyskał Adrian Wiśniewski, który w 11 grach zgromadził 9 pkt. Uzyskany wynik pozwolił mu na wypełnienie pierwszej normy na mistrza krajowego. Kolejne dobre wyniki uzyskali Piotr Stefanek (7 pkt. z 10 gier) i juniorka Aleksandra Wojciechowska (5.5 pkt. z 11 gier), grająca na szachownicy kobiecej.

Sławomir Gibas

■ Kolejne szanse na dobre wyniki

Przed nami nowy rok akademicki, a co za tym idzie nowe wyzwania. Część z nas - studentów to również sportowcy. Przed nimi stoi dodatkowe wyzwanie, którym na pewno jest nowy sezon. AZS Politechniki Śląskiej Gliwice to 6 sekcji wyczynowych. Warto więc przed rozpoczynającym się sezonem przypomnieć sobie, jak było i podjąć próbę powrótowania co nam, kibicom może pokazać nadchodzący sezon.

Jak tylko historia ludzkości sięga pamięcią sport był bardzo ważnym elementem w życiu każdego społeczeństwa. Nasza akademicka społeczność również nie powinna narzekać na brak emocji wywołanych występem studentów - sportowców. Prowadzone przez AZS Gliwice sekcje sportu wyczynowego uczestniczą w rozgrywkach lig państwowych, utrzymując w ostatnich latach bardzo dobrą formę, odnosząc z roku na rok coraz większe sukcesy.

Sekcja tenisa stołowego to sportowcy grający wśród najwyższej sklasyfikowanych drużyn naszego kraju. Ten wynik to efekt wieloletniej pracy i chyba przede wszystkim bardzo bogatej tradycji. Sezon 2000/2001 zakończył się walką o utrzymanie w meczach barażowych. To zapewne nie był wynik, który jest godny zapamiętania. Jednak trzeba przyznać, że wtedy czołowi zawodnicy rozpoczynali studia na Politechnice Śląskiej. Wszyscy, którzy mieli okazję przejść pierwszy rok wśród żaków, wiedzą jak pracowity to okres. W kolejnym jednak sezonie liczone na lepszy wynik. Założeniem było zająć takie miejsce, aby ominąć konieczność walki w barażach. Taki wynik został zrealizowany. Jednak jeszcze pierwsza runda pokazała, iż można powalczyć o coś więcej. Miejmy jednak nadzieję, że ten rok będzie taki i uda się zakończyć rozgrywki na wyższej lokacie.

AZS Gliwice prowadzi również **sekcję siatkówki**, która już w tym roku przywoziła brązowy medal z AMP. To zapewne zapowiedź całkiem udanego sezonu. Poprzednie rozgrywki serii zasadniczej przyniosły nam drugie miejsce, ale do rozegrania zostały jeszcze Play Off-y. W wy-

niku tych meczy spadliśmy o dwa miejsca i ostatecznie zajęliśmy 4. miejsce. Miejmy wielką nadzieję, że rozpoczynające się w październiku rozgrywki przyniosą nam nie mniej emocji oraz, że może tym razem uda się tej drużynie powalczyć o tak oczekiwany awans.

Nie należy również zapomnieć o zawodnikach **sekcji judo**, której założycielem i od wielu lat głównym prowadzącym jest mgr Czesław Garncarz. Poprzedni rok zakończyła ona bardzo dobrym wynikiem, zdobywając 10 medali indywidualnie oraz 4 medale drużynowo w Mistrzostwach Polski. Do tego można by doliczyć jeszcze medale mistrzostw akademickich oraz liczne już w setkach, jeśli nie tysiącach medale zdobywane na wszelkiego rodzaju turniejach rozgrywanych w Polsce i Europie.

I tak z I Eliminacji Regionu Południe do Ogólnopolskiego Turnieju Judo, który odbył się w Bytomiu 7 września br. zawodnicy AZS Gliwice przywieźli 9 medali do kolekcji:

- złoty medal: **Ignacy Rudawiec** (66 kg);
- srebrny medal: **Tomasz Kempka** (46 kg), **Marcin Niedzielski** (60 kg);
- brązowy medal: **Oleksy Dawid** (50 kg), **Lech Zarzycki** (55 kg), **Paweł Pietrzycki** (66 kg), **Łukasz Laskowski** (73 kg), **Aleksander Kowalski** (73 kg), **Joanna Kolanko** (44 kg).

Od kilku już lat jednym z czołowych zawodników - wychowanków klubu jest **Bronisław Wołkowicz**, który wielokrotnie reprezentował już Polskę w Europie i na świecie. Do niego jednak dołączyli nowi zawodnicy, również rokujący duże nadzieje. Można więc liczyć, iż w najbliższym czasie grono seniorów tej sekcji będzie się powiększało. Kadra trenerska dokłada wszelkich starań, aby ten stan rzeczy się zmienił. Na Grad Prix Seniorów do Gdańska, (7 września br.) poza Bronisławem Wołkowiczem, który po raz pierwszy startował po przejściu do wyższej kategorii wagowej - 90 kg, i zdobył srebrny medal oraz zakończony brązowym medalem występ Ireneusza Kwiecińskiego w kategorii +100 kg, medal zdobył Marek Głodek - srebro w kategorii 100 kg. Na równie wielkie uznanie zasługuje występ **Agnieszki Kluk**, która będąc jeszcze juniorką

Agnieszka Kluk - młoda, bardzo dobrze zapowiadająca się juniorka

zdobyła na tym turnieju V miejsce w kategorii 52 kg. Ten fakt kierowania młodych, ale już bardzo utytułowanych zawodników jest bardzo ciekawy i jak widać po wynikach bardzo obiecujący.

AZS Gliwice znany jest również jako **ośrodek koszykówki**. Po fuzji sekcji koszykówki dwóch gliwickich klubów AZS oraz Carbo zaistniała szansa, iż w mieście powstanie drużyna, która mogłaby powalczyć w lidze. Pod okiem bardzo doświadczonego szkoleniowca mgr. Wiesława Stasiaka młodzi zawodnicy mieli szansę nabrać sportowych szlifów. Początki w takim przypadku nigdy nie są łatwe. Minął już jednak drugi sezon i chyba dopiero teraz można powiedzieć, iż powoli tworzy się bardzo silny trzon tej drużyny. Pozostaje więc poczekać na ten sezon. Na boisku będzie dokładnie widać jak rozwija się ta drużyna. Będzie wtedy o wiele łatwiej ocenić jaką szansę ma na przyszłość koszykówka w AZS Gliwice, a ponieważ nie ma innej męskiej drużyny, będzie to również przyszłość tej dyscypliny w mieście.

Przygotowania do nowego sezonu idą pełną parą. Drużyna w ramach przygotowań rozegrała 8 spotkań towarzyskich, ulegając tylko drugoligowemu MOSiR Zabrze oraz MOSM Tychy, który ubiegły sezon zakończył jako mistrz III ligi. Drugą okazją do meczy sparingowych był Międzynarodowy Turniej Koszykówki organizowany z okazji 80-lecia KS Odra Wodzisław. W tym turnieju wygrywając dwa spotkania, zdobyli II miejsce. Te mecze świadczą jak najlepiej o naszych koszykarzach. Miejmy więc nadzieję, że w nadchodzącym sezonie powalczą o wejście do II ligi. Pierwszy mecz rozegrany z KS Pogoń Prudnik jest bardzo obiecujący. Ta niewielka wygrana 66:64 nie przesądza oczywiście o dalszym przebiegu sezonu, jest jednak bardzo dobrym bodźcem psychologicznym dla zawodników. Czas pokaże, czy to był tylko dobry początek, czy też zapowiedź ciekawego sezonu dla tej drużyny.

Sporymi sukcesami mogą się również pochwalić zawodnicy pozostałych sekcji wyczynowych. AZS Gliwice już od kilku lat jest znanym **ośrodkiem szachowym**, a organizowany już po raz 4. turniej szachowy z okazji Dnia Dziecka wpisał się na stałe do kalendarza imprez sportowych. Bardzo ciekawa i godna polecenia strategia rozwoju sekcji przynosi efekty. Oprócz silnej części juniorskiej coraz lepiej wiedzie się trochę starszym zawodnikom tej sekcji.

W okresie wakacji juniorzy i seniorzy AZS Politechniki Śląskiej w Gliwicach startowali w wielu turniejach szachowych.

W dniach 1 - 10 lipca juniorzy startowali w VII Międzynarodowym Festiwalu Szachowym pamięci Michała Sośnickiego w Świdnicy. W Turnieju Młodych Talentów Szachowych (OPEN D) startowało 76 dzieci z Rosji, Ukrainy i Polski. W turnieju mogli startować zawodnicy i zawodniczki urodzeni w 1986 roku i młodszy.

W grupie dziewcząt do 10 lat **Natalia Szczurek** zajęła 2 miejsce. Zawodniczka ta uzyskała II kategorię szachową. W kolejnych grupach wiekowych zawodnicy AZS Gliwice zajęli następujące miejsca:

- w grupie dziewcząt do 12 lat **Magdalena Krasnodębska** zajęła 4. miejsce;

- w grupie dziewcząt do 14 lat **Karolina Gola** zajęła 2. miejsce;
- w grupie dziewcząt do 16 lat **Marta Ziółkowska** zajęła 2. miejsce;
- w grupie chłopców do 8 lat **Jarosław Żyliński** uplasował się na 6. miejscu;
- w grupie chłopców do 10 lat **Krzysztof Podmagórski** zajął 8. miejsce;
- w grupie chłopców do 14 lat **Karol Gola** zajął 3. miejsce.

W OPEN-ie C startowało 88 osób z Litwy, Rosji, Ukrainy i Polski. W tej grupie startowali **Piotr Wojciechowski** (27. miejsce), **Dawid Wysocki** (37. miejsce) i **Grzegorz Krasnodębski** (79).

W OPEN-ie B startowało 71 osób z Litwy, Łotwy, Niemiec, Rosji, Ukrainy i Polski.

W tej grupie startowały tegoroczne finalistki mistrzostw Polski do 16 lat **Aleksandra Wojciechowska** i **Marta Szydłowska**. Ola zajęła 28. miejsce, a Marta 35. W klasyfikacji kobiet Ola była 3.

W OPEN-ie A startowało 49 osób z Bułgarii, Czech, Niemiec, Rosji, Ukrainy i Polski, w tym 6 arcymistrzów, 15 mistrzów międzynarodowych, 3 mistrzów FIDE. W zawodach startował **Michał Flasiński**, który zajął 27. miejsce i zarobił ok. 40 oczek do swojego rankingu FIDE. Na liście startowej sklasyfikowany był na 46. pozycji. Jego kolega klubowy **Michał Kunicki** zajął 48. miejsce.

W imprezach towarzyszących festiwalowi brali również udział nasi juniorzy. W turnieju błyskawicznym **Piotr Wojciechowski** zajął 5. miejsce, **Krzysztof Podmagórski** był 17. W zawodach startowało 29 dzieci.

W dniach 3-4 sierpnia w Koszalinie odbyły się VIII Mistrzostwa Polski Juniorów w szachach szybkich. W grupie dziewcząt do 10 lat dziesiąte miejsce zajęła **Natalia Szczurek** wśród 22 zawodniczek, które stanęły na starcie. Trochę lepszym wynikiem może pochwalić się **Magdalena Krasnodębska**, która w gronie 34 zawodniczek do lat 12 zajęła 6. miejsce. W grupie chłopców do 12 lat **Piotr Wojciechowski** zajął 18. miejsce, a **Dawid Wysocki** był 27. Z szóstą lokatą zakończył zmagania **Adrian Wiśniewski** wśród zawodników do lat 20. W dniach 16-28 sierpnia juniorzy i seniorzy AZS startowali w XXXIX Międzynarodowym Festiwalu Szachowym pamięci Akiby Rubinsteina w Polanicy Zdroju, na którym to pierwsze miejsce wśród dziewcząt do 16 lat zajęła **Marta Ziółkowska**.

Sławomir Gibas

KRONIKA ŻAŁOBNA

■ 10 września 2002 roku zmarła w wieku 85 lat **mgr inż. Czesława KOLMEROWA**, emerytowany nauczyciel akademicki Politechniki Śląskiej, ceniony naukowiec i wychowawca młodzieży, specjalista w dziedzinie elektroniki i radiotechniki. W latach 1947-1976 była

adiunktem i starszym wykładowcą w Katedrze Radiotechniki i Katedrze Elektroniki Przemysłowej na Wydziale Elektrycznym Politechniki Śląskiej oraz w Katedrze Elektroniki na Wydziale Automatyki. Była odznaczona m.in. Złotym Krzyżem Zasługi, Odznaką Zasłużonemu w Rozwoju Województwa Katowickiego, Odznaką XXV-lecia Politechniki Śląskiej. Wyróżniana nagrodami Ministra i licznymi nagrodami uczelnianymi.

Była człowiekiem o renesansowych zainteresowaniach oraz wielkich talentach muzycznych i literackich. Odszedł od nas człowiek skromny i życzliwy, o dużym autorytecie, głęboko oddany sprawom społeczności akademickiej.

Uroczystości pogrzebowe odbyły się 13 września na cmentarzu przy ul. Lipowej w Gliwicach.

■ 10 września 2002 roku zmarł w wieku 84 lat **doc. dr inż. Jan WÓJCIKOWSKI**, pracownik Politechniki Śląskiej od 1.10.1945 roku. W okresie od 1.09.1956 r. do 31.08.1958 r. był prodziekanem Wydziału Mechanicznego. Ponadto pełnił następujące funkcje: zastępcy dyrektora ds. nauki Instytutu Budowy Maszyn, kierownika Zespołu Dydaktycznego Technologii Budowy Maszyn Instytutu Budowy Maszyn, zastępcy kierownika Zawodowego Studium Zaocznego Wydziału Mechanicznego Technologicznego, zastępcy kierownika Katedry Technologii Budowy Maszyn, kierownika Zespołu Obróbki Ubytkowej i Technologii Maszyn. Był współorganizatorem Laboratorium Pomiarów Warsztatowych, kierownikiem Laboratorium Obróbki Skrawaniem Katedry Mechanicznej Technologii Materiałów, konsultantem naukowym w CMG "KOMAG" w Gliwicach, członkiem Rady Naukowo-Technicznej OBRUM Gliwice, ekspertem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego ds. robotyzacji, członkiem Prezydium Zarządu Głównego Polskiego Związku Krótkofalowców w Warszawie, doradcą naukowym w Instytucie Maszyn Matematycznych - Oddział Śląski. Odznaczony wieloma medalami uczelnianymi i państwowymi, w tym Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

■ 12 września 2002 roku zmarł w wieku 70 lat emerytowany zastępca dyrektora Instytutu Organizacji i Ekonomiki Górnictwa, **prof. zw. dr hab. inż. Czesław POTOCKI**, nauczyciel akademicki Wydziału Górnictwa i Geologii. Wychowawca kadry naukowej wielu pokoleń inżynierów, promotor wielu prac doktorskich. Autor licznych publikacji oraz prac naukowych dla górnictwa. Był odznaczony wieloma nagrodami państwowymi i uczelnianymi.

OD REDAKCJI

Szanowni Czytelnicy

12 lat pracy redakcyjnej, której owocem jest 119 numerów zwyczajnych i 3 nadzwyczajne dobiegło końca. Bieżący numer biuletynu "Z Życia Politechniki Śląskiej" jest ostatnim numerem redagowanym przeze mnie.

Z żalem, ale z konieczności przekazuję dalsze losy biuletynu w ręce kolegi mgr. inż. Bogusława Szewca, którego wraz z JM Rektorem udało nam się namówić na objęcie obowiązków redaktora.

Dziękuję z całego serca za przekazywane informacje z działalności poszczególnych jednostek organizacyjnych Uczelni, dzięki którym mógł istnieć i rozwijać się nasz biuletyn. Proszę wybaczyć, że nie będę wymieniał imiennie moich licznych współpracowników, ale musiałbym przedstawić listę kilkudziesięciu osób, a i to nie wiem czy nie pominąłbym kogoś. Pragnę jednak zrobić wyjątek i serdecznie podziękować Władzom Rektorskim w kadencjach od 1990 r. do 2002 r. z JM Rektorami prof. Wilibaldem Winklerem i prof. Bolesławem Pochopieniem za przekazywane in-

formacje z działalności Kierownictwa Uczelni. Dziękuję również JM Rektorowi prof. Wojciechowi Zielińskiemu za zrozumienie powodu rezygnacji z dalszego prowadzenia redakcji. Dziękuję kierownictwu i pracownikom Zakładu Graficznego Politechniki Śląskiej za bardzo dobrą współpracę.

Marian Mikrut

PS: **Kontakt z nowym redaktorem:** mgr inż. Bogusław Szewc, Instytut Elektroenergetyki i Sterowania Układów, Gliwice, ul. B. Krzywoustego 2, p. 618, tel. 237-16-93, e-mail. bszewc@polsl.gliwice.pl

POLITECHNIKA ŚLĄSKA
 UL. AKADEMICKA 2 A
 PL - 44-100 GLIWICE

REKTOR

tel: (+48 32) 2312349, 2371255, fax: (+48 32) 2371655, e-mail: Rek.sekr@polsl.gliwice.pl

Gliwice, wrzesień 2002 r.

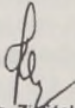
Pan
Dr inż. Marian MIKRUT

Szanowny Panie Doktorze.

W związku z zakończeniem przez Pana pracy na stanowisku Redaktora Naczelnego biuletynu „Z Życia Politechniki Śląskiej”, pragnę gorąco podziękować za wieloletnią współpracę oraz trud i osobiste poświęcenie włożone w comiesięczne opracowywanie naszego uczelnianego pisma.

Proszę jednocześnie przyjąć najserdeczniejsze życzenia dobrego zdrowia, należytej satysfakcji z uzyskanych rezultatów, wielu dalszych osiągnięć w pracy zawodowej oraz wszelkiej pomyślności w życiu osobistym.

Z wyrazami szacunku i poważania

 Wojciech Zieliński

Opracowanie redakcyjne: dr inż. Marian Mikrut, Instytut Elektroenergetyki i Sterowania Układów Pol. Śl., Gliwice, ul. B. Krzywoustego 2, p. 623, tel. 237-26-22

Edycja sieciowa: URL:<http://www.polsl.gliwice.pl/alma.mater/biuletyn/index.html>

 Łamanie komputerowe i druk:
 Zakład Graficzny Politechniki Śląskiej, Gliwice ul. Kujawska 1, tel. 237-21-97
 zam. 302/2002 600 egz.

- 1 - stary sztandar Uczelni;
- 2 - nowy sztandar, strona orła;
- 3 - fragment drzewca i zwieńczenie godłem Politechniki Śląskiej;
- 4 - nowy sztandar, strona godła;
- 5 - halabarda asysty JM Rektora;
- 6 - barwna szarfa nakładana na pelerynę doktora honoris causa Politechniki Śląskiej

1 - Aula Główna - widok na Senat i gości w 50-lecie Politechniki Śląskiej;

2 - Aula Główna - widok na publiczność i balkony;

3 - przekazanie nowego sztandaru JM Rektorowi;

4 - poświęcenie sztandaru Politechniki Śląskiej w Katedrze Św. Ap. Piotra i Pawła (10 maja 1995 r.) - mszę inauguracyjną prowadzi Ks. Bp. Jan Wieczorek;

5 - Medal Politechniki Śląskiej;

6 - pierwsze dwa medale Politechniki Śląskiej wręczone - (od prawej) premier Jerzy Buzek i wojewoda Wilibald Winkler

Politechniki Śląskie
BIBLIOTEKA GŁÓWNA
Politechniki Śląskiej
P4492/2001/2002
ul. Strzegomska 28, 41-200 Sosnowiec, tel. 250 46 50